Politika

SAHİBİ: POLİTİKA Basım Yayın A.Ş. adına KEMAL TÜRKLER
YAZİŞLERİ MÜDÜRÜ: AYDIN ŞENESEN

DİZGİ: Politika Basım Yayın A.Ş. Tipo Tesisleri
BASKI: Asya Gazetecilik ve Neşriyat Ltd. Şti. Matbaası
İLAN TARİFESİ: İstanbul Baskısı 100 TL. • Yayın İlanları 50 TL. • Bütün Türkiye ve Avrupa santimi 200 TL.

ABONE KOŞULLARI: Yurt İçi Yıllık 750 TL. - 6 aylık 400 TL. 3 aylık 200 TL. • Yurt dışı Yıllık 900 TL. - 6 aylık 500 TL. 3 aylık 250 TL. • Avrupa uçak fark olarak sayı için 6.50 TL. ek ücret alınır.

Shell'e yeni bir ödün daha verildi

● Petrol arama çalışmalarında Shell, vergiden bağışık olacak

Ankara, (ANKA) — Maliye Bakanlığı Shell'in 1979 yılı petrol aramalarında kullanacağı motorin, benzin gazyağının, yurtiçinde alınan istihsal vergisinden bağışık tutulmasını kararlaştırdı.

Maliye Bakanlığı dün yayınladığı iki tebliğ ile yürürlüğe koyduğu kararlar uyarınca, TPAO'nun 5., 6., 7. ve 8 bölgelerde yapılacak petrol çalışmalarında kullanılmak üzere gümrük ve diğer ithal vergi ve resimlerinden bağışık tutularak ithal edip kullanma hakkına sahip bulunduğu malzemenin yurtiçinde üretilen eşiti ve benzerlerinden 1500 ton benzin, 130 ton gazyağı, 20 bin 800 ton motorin ve 75 bin ton fuel-oil'in yurt içinde alınan istihsal vergisinden bağışık tutulmasını kararlaştırdı.

Aynı şekilde, Maliye Bakanlığı'nın Sanayi ve Tekniği Bakanlığı ile ortaklaşa aldığı karar gereğince N. V. Türkse Shell'den de, 10. ve 11. bölgelerde petrol arama çalışmalarında kullanmak üzere verilen 6 bin ton motorin 250 ton benzin ve 30 ton gaz yağından 1979 yılı içinde istihsal vergisi alınmayacak.

Altın hızla değer kaybediyor

Ankara (ANKA) — Nisan ayında, İstanbul serbest piyasasında altın fiyatlarının hızlı bir düşüş eğilimine girdiği gözleniyor.

Uluslararası piyasalarda 1978 sonunda 224,5 dolar üzerinde işlem gören bir ons altın, yüzde 11,8'lik artış sonucunda 11 Mayıs'ta 251,10 dolara çıkmasına karşın, İstanbul piyasasında küçük, Cumhuriyet ve Reşat altınlarının fiyatı Nisan ayında düşüş gösterdi.

Mart ayında ortalama 3 bin 175 liradan satılan Cumhuriyet altını, yılın dördüncü ayında 187,5 lira ile yüzde 5,9 oranında değer kaybına uğradı ve ortalama 3 bin 987,5 lira üzerinden işlem gördü. Küçük ve Reşat altına göre, en yüksek düzeyde fiyat aralığının Cumhuriyet altınında meydana geldiği saptandı.

Mart ayına göre fiyatı 11 lira 5 kuruş gerileme gösteren küçük altın ise Nisan ayında 363 lira 10 kuruştan satıldı. Buna göre, 1978 yılı Nisan ayından bu yana, bir yıllık dönemde fiyat yüzde 133 artan küçük altın, 1979 yılının ilk dört aylık döneminde de 102 lira ile yüzde 38,7 oranında fiyat artışına uğradı.

Reşat altının Nisan ayı içinde İstanbul serbest piyasasındaki ortalama satış fiyatı 5 bin 82 lira, bir önceki aya göre, 186 lira 75 kuruş, değer kaybına uğrayan Reşat altını, son bir aydaki yüzde 3,9'luk fiyat gerilemesine karşın, yılbaşında göre satış fiyatı yüzde 38,7 oranında artmış bulunuyor. 1978-1979 yılları Nisan ayları arasındaki bir yıllık dönemde, Reşat altının fiyatında gözlenen artış ise yünde 64,5 oranında ve 1.992 lira.

İstanbul piyasasındaki bu gelişmeye paralel olarak Londra piyasasında da altın fiyatları Nisan ayı içinde, Mart'a göre yüzde 1,31 oranında gerileme kaydetti.

Samsun Tekel Fabrikası yangını sigara sıkıntısına yol açmayacak

Samsun (A.A.) — Tekel Genel Müdürü Orhan Özet, Samsun'da önceki gün başlayan ve dün de yer yer devam eden tütün imalathanesindeki yangının bir sigara sıkıntısına yol açmayacağını söyledi.

Samsun'da bulunan Tekel'e ait tütün imalathanesinde önceki gün saat 07.00 sularında başlayan yangın dün de yer yer devam ettiği, itfaiyeler yangının kendi hâline bırakıldığını binada bulunan 300 bin balya tütünden yüzde 10-12'lik bir kısmının kurtarılabildiğini bildirdiler.

Yetkililer, yangının binanın yer döşemelerinin parke olmasından dolayı genişlediğini, parkelerin altında bulunan asfaltın kısa sürede alev aldığını ve tütünlerin üzerinde biriken bulunduğu ağaç ızgaraları tutuşturduğunu belirttiler.

Kıbrıs'ta öğretmen grevi sürüyor

Lefkoşe (A.A.) — KTPD Bölgesinde tüm lise ve ortaokullarda 11 Mayıs'ta başlayan süresiz grev, dün 13'üncü gününe girerken, çocuk velileri ile okul aile birlikleri tarafından öğretmenler sendikası ile KTPD Başbakanı Mustafa Çağataya verilen muhtıraların sonuçsuz kaldığını bildirdi. Sendika yetkilileri, grevin sürdürüleceğini açıkladılar.

KTPD Bölgesinde 32 lise ve ortaokulla 28 köy kadın kursunda ücret anlaşmazlığı nedeniyle başlatılan grev nedeniyle öğrenime ara verilmişti.

Norveç, Türkiye'ye «Yüzer otel» gemileri öneriyor

● Norveç, projenin fizibilite çalışmaları için 150 bin kron kredi vermeyi kararlaştırdı

● İstanbul - İzmir - Köyceğiz arasında "Yüzer Otel" gemilerinin sürekli işletilmesi için Norveç, kredi verecek

Ankara, (ANKA) — Türkiye ile Norveç heyetleri arasında Ankara'da sürdürülen Karma Ekonomik Komisyon toplantılarının üçüncüsünde, İstanbul'a kenin özellikle turizm alanında işbirliği yapması üzerinde duruldu.

Edinilen bilgilere göre Norveç'li özel girişimcilerle sürdürülen görüşmeler sırasında İzmir'deki inşaatı yarım kalmış bir durumda bulunan Balçova Otel'ini Turizm Bankası ve Belediye ile ortaklaşa işletmek konusunda görüş birliği sağlandı.

Bu arada Norveç yetkilileri Türkiye'ye, İstanbul - İzmir - Köyceğiz arasında «Yüzer Otel» gemilerinin sürekli işletilmesini önerdi.

Öte yandan, görüşmeler sırasında üzerinde görüş birliği sağlanan bir başka proje de «Köyceğiz Tatil Merkezi» projesi oldu. Yine Turizm Bankası ile ortak bir yatırım biçiminde gerçekleştirilecek olan projenin «Habitat»a çalışmalarının hızlandırılması için Norveç tarafından 150 bin Norveç Kronu tutarında hibe yardımı sağlandı.

Bilecik'te tütüncüler yürüyüş yaptı

Bilecik, (A.A.) — Tütüne verilen ücreti az bulan Bilecik tütün üreticileri, bir protesto yürüyüş ve mitingi düzenlediler. Tütün üreticilerinin yanısıra, öğrencilerin ve bazı devrimci kuruluşların katıldığı yürüyüş sonrasında, miting alanında yapılan konuşmalarda tütün üreticileri Tekel'in 25 liradan alım yaptığını bu fiyatın ise az olduğunu söylediler.

Kamu kuruluşlarına verilen kredi azaldı

Krediler tekellere akıtılıyor

Ankara, (ANKA) — Merkez Bankası tarafından çeşitli kamu kuruluşlarına açılan kredilerin, mayıs ayının ilk haftasında gerileme gösterdiği saptandı.

Merkez Bankası'nın 4 Mayıs günlü verilerine göre yapılan hesaplamalar, kamu kredilerindeki azalmaya karşın, Sanayi'ye Merkez Bankası kaynaklarından sanayi kredilerinin 217, ihracat kredilerinin de 327 milyon liralık artışlar kaydettiğini göstermektedir.

Merkez Bankası tarafından kredi açılan kamu kuruluşlarından Tekel, Toprak Ofis ve Şeker Şirketi dışında tüm kredilerin Nisan ayı sonundaki düzeylerini korudığı gözlendi.

27 Nisan - 4 Mayıs tarihleri arasında Tekel kredileri 5 milyon lira azalarak 22 milyar 677 milyon liraya inerken, Toprak Ofis kredileri 177 milyon lira ile daha yüksek tutarda gerileme kaydetti ve Nisan'ın ilk haftası sonunda 17 milyar 392 milyon liraya düştü. Bu arada, şeker şirketi kredilerinin de 3 milyon liralık azalma sonucunda 15 milyar 59 milyon liraya indiği görüldü.

BANKALAR KESİNTİ

Mayıs ayının ilk haftasında sınayı ve ihracat kredilerinde meydana gelen çoğalmalar, bu kredileri sırasıyla 18 milyar 674 milyon ve 20 milyar 261 milyon lira düzeyine yükseltti. Böylece, yıbaşında 17 milyar 243 milyon lira olan sanayi kredileri, yılın ilk 18 haftalık döneminda 1 milyar 411 milyon lira artarken, yıbaşında 28 milyar lira olan ihracat kredileri, son hafta içindeki artışa karşın bu düzeyinin 5 milyar 747 milyon lira altında kaldı.

Bir banka aracılığı ile küçük esnaf ve sanatkârlar ile esnaf teşekkürlerine kullandırılan krediler ise, aynı ilk haftasında 16 milyon liralık azalma kaydetti. Buna göre, 27 Nisan'da 4 milyar 748 milyon lira düzeyinde olan küçük sanat kredileri 4 Mayıs'ta 4 milyar 732 milyon lira geriledi.

Sözkonusu dönemde, tarım kredilerinde de 514 milyon liralık bir azalmanın meydana geldiği ve Ziraat Bankası'nca kullanılan kredilerin de 23 milyar 745 milyon liradan, 22 milyar 211 milyon liraya düştüğü belirtildi.

Bu arada, sanayi, ihracat, küçük sanat ve tarım kredileri dışında kalan ve bankalara açılan diğer kredilerde kaydedilen 7 Nisan - 4 Mayıs tarihleri arasında 1 milyar 17 milyon liralık bir artış gösterdi ve 14 milyar lirayı aştı.

Kel, kekeme ve düzfabanlılar polis olamayacak

Ankara (ANKA) — Kel-ler, kekemeler, düzfabanlılar ve sakincalılar polislerde alınamayacak.

İçişleri Bakanlığı tarafından yeniden düzenlenen ve dünkü Resmî Gazete'de yayınlanan yönetmelikte, polis kolejlerine giriş şartları yeniden düzenlendi.

Yeni yönetmelik gereğince, polis kolejlerine alınacak olanların yasa dışı siyasal ve sosyal eylemlerden ceza almaması gerekiyor. Yönetmelikte sağlıkla ilgili koşullar da şöyle belirlendi:

«Vücut yapısının sağlam ve düzgün olması, kel, peltek, kekeme, yüzde kolay-sa tıpkıne olanak sağlayacak derecede çıçek boşluğu, çıban veya yanık emareleri bulunmaması, düz taban olmaması».

Yönetmelikte, ayrıca, polis koleji öğrencileri kaynakları, aday kayıtları ve sınav şekilleri de yeniden saptandı.

Bayiler tüpgaz üretiminin devletleştirilmesini istiyorlar

Ankara (ANKA) — Ankara Bitargaz Satıcıları Derneği Genel Başkanı Şahin Abacioğlu, tüp gaz ve boş tüp üretimlerinin devletleştirilmesini istedi. Son günlerde büyük ölçülere varan tüp gaz yokluğuna değinen Abacioğlu, tüp gaz sorununun, Türkiye'nin genel enerji sorunundan ayırıdedilemeyeceğini söyledi.

Şahin Abacioğlu, ANKA muhabirine yaptığı açıklamada, tüp gaz sıkıntısının önüne geçilmesi ve korsan tüp doldurucularla mücadele etmek için bir çok kez Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı yetkilileri ile görüştüğünü söyledi, ancak bir sonuç alamadıklarını bildirdi.

Halk arasında tüp gaz leyen Abacioğlu, «Çünkü, olarak tanınan LPG gazının vatandaş için emekle eşdeğer olduğunu söyle ekmek sıkıntısı olduğunda vatandaş kendi ekmeğini pişirebiliyor. Ancak ocağı yanmazsa kuru ekmek yemek zorunda kalır» şeklinde konuştu.

Tüp gaz satıcısı esnafın günlük satışları ile geçindiğini, 2,5 aydır süren sıkıntının esnafı mağdur ettiğini belirten Tüp Gaz Satıcıları Derneği Başkanı, «İsnafımız Mart ayından beri işçi ücretlerini, dükkân kirasını senetlerini, bakkal borçlarını ödeyemez hale geldi. Esnaf bu yük çekûnü içinde» dedi ve sıkıntının giderilmesi için şu önerilerde bulundu:

TRT

TV

Program- Haber- Eleştiri

Marie- Jose Nat Ethel rolünü severek oynadım

● MARIE-JOSE NAT, ROSENBERGLER'İN KARŞILAŞTIĞI OLAYLARIN VE GENÇ ÇİFTİN SONUNUN KENDİSİNİ ÇOK ETKİLEDİĞİNİ BELİRTTİ.

«Rosenbergler Ölmemeli» dizisinde Ethel Rosenberg rolü ile unutulmaz bir oyun çıkaran Marie-Jose Nat, Helmut Berger ile görülüyor

«Rosenbergler Ölmemeli» dizisinin Ethel rolüyle izlediğimiz kadın oyuncusu Marie-Jose Nat geçtiğimiz günlerde Helmut Berger ile beraber bir partiye geldi. Gazetecilerle konuşan Marie-Jose Nat, «Ethel rolünü se verek oynadım» dedi. Rosenbergler çiftinin karşılaştığı olayların ve genç çiftin sonunun kendisini odata çarptığını anlatan Marie-Jose Nat, oyunu ve severek oynamanın sonucunda bosanılı bir tip çizdiğini söyledi.

TV - Çocuk ilişkisi "Çocuk ve Sanat" konferansında ele alındı

RADYODA ÇOCUK KANALLARI AÇILMALI

● Hizlı kurgulu kısa filmler çocukları çok etkiliyor

12 Kuruluştan oluşan Uluslararası Çocuk Yılı Demokratik Örgütler Grubu, 18-19-20 Mayıs günlerinde Atatürk Kültür Merkezinde «Çocuk ve Sanat» Konferansı düzenledi. Konferansta sunulan tebliğlerin «Çocuk ve televizyon»la ilgili bölümünde TV'nin çocuk üzerindeki olumsuz yönlerine değinildi. Sunulan tebliğlerde şu görüşler savunuldu:

«Hızlı kurgulu, kısa filmler olan reklam filmleri çocukları en çok etkileyen filmlerdir. Reklam programları geç saatlere alınmalı, giderek TV'de yayınlanması yasaklanmalıdır.

«Uluslararası Çocuk Yılı Demokratik Örgütler Grubu'nun önerdiğinde TV programlarının çocuklara etkisini araştırarak kamuoyu yoluyla baskı gücü oluşturacak bir denetleme komisyonu kurulması kararlaştırıldı. Bu yolda bir çağrı metnidu hazırladı.

PROGRAM

18.30 AÇILIŞ VE HABERLER
18.35 SİNBAD'IN SERÜVENLERİ
Çizgi dizi filmin «Hayalar Ülkesi» adlı 37. bölümü yayınlanacak. Sinbad ve arkadaşları çölde buldukları bir vahada geceler. Ertesi sabah uyandıklarında kendilerini bir sarayın önünde bulurlar.
19.00 FLÜT ÖĞRENİYORUZ
Program geçen dersin özett ile başlıyor. Noktalı dörtlüğün tekrarı alıştırma ve «Arpa Buğday» tekerlemesi üzerinde yapılıyor. Konuk olarak katılan Eskişehir Kanlıpınar İlkokulu öğretmenleri Hasan Hopa yönetiminde öğrendikleri 4 flüt parçasını seslendiriyorlar.
19.30 BİR KONSER
Programda Grieg'in Holberg Süitini Gürer Aykal yönetimindeki Ankara Oda Orkestrası seslendiriyor.
20.00 SÖYLEŞİ
Bu haftaki söyleşinin adı «Hafta Payı» adını taşıyor. Üniversite giriş sınavları ve ülkenin eğitim sorunları tartışılıyor.
20.30 HABERLER VE HAVA DURUMU
21.15 BEŞ DAMLKA
Dizi programın «Takı» adlı bölümü yayınlanacak. Kısaca kesilmden 5 Dakika'ya gelen maktuplardan evlenme konusunda bıkıkan sonra iktisat büyük sorun takı sorunu olduğu anlaşılıyor.
21.20 YEREL YÖNETİMLER
22.00 AŞK GEMİSİ
Dizi filmin «Haşkaları Karışmasın» adlı bölümü yayınlanacak. Genç oğulları ile gezlye katılan çiftin amacı oğullarına bir eş seçmektir.
22.45 HABERLER VE KAPANIŞ

YARINKI TV PROGRAMI

18.30 — Haberler, 18.35 — Marco, 19.00 — Doğa Belgeseli, 19.30 — Emekliler, 20.00 — Yeni Besteler, 20.30 — Haberler, 21.15 —Minik 1 inci, 21.20 — Bir Gazetecinin Not Defteri, 21.45 — TV'de Sinema (Siyah Gelinlik), 23.20 — Haberler.

ÖZETLE

İGD Kayseri Şubesi 2. olağan kongresi yapıldı

KAYSERİ — İlerici Gençler Derneği Kayseri Şubesinin 2. olağan genel kurulu Kayseri TOB-DER salonunda yapıldı. Kongreye İGD'nin çevre illerinde kıtmetlerileriyle çeşitli demokratik örgütlerin temsilcileri de katıldılar. Çalışma raporu üzerindeki konuşmaların tamamlanmasından sonra seçimlere geçildi. Seçimler sonucunda oy birliği ile yeni yönetim kurulu seçilerek göreve başladı. Kongreden sonra da «Geneliğin Anti-Faşist Savaşım Gecesi» düzenlendi.

İşçiler antimuan maden ocağına el koydu

BALIKESİR — Dev Maden-Sen üyesi 34 işçi, kıdem tazminatlarını almak için beş yıl önce kapanan Bahkesir İvrindi Küçük Yenice Köyündeki Ali Şayakçı'ya ait antimuan maden ocağına el koydular. Balıkesir İvrindi Küçük Yenice Köyündeki antimuan madenimt beş yıl önce kapatan ve işçilerin kıdem tazminatını vermeyen Ali Şayakçı, maden ocağında bulunan 300 ton antimuanı İvrindi Taşlıyıcılar Kooperatifi ile anlaşarak taşımak istedi. Durumu haber alan işçiler madene gelerek, Ali Şayakçı'ya ait kepçeye ve maden ocağına el koydular ve giriş çıkışı engellediler.

SASA'da toplu sözleşme imzalandı

ADANA — Petrol-İş Sendikası, kısa adı SASA olan Sunt ve Sentetik Elyaf Sanayi işyerinde toplu iş sözleşmesi imzaladı. Adana'da kurulu 2500 işçiyi kapsayan SASA İşyerinde imzalanan toplu sözleşmenin iki yıl geçerli olacağı bildirildi. Sözleşmeye işçilere 1. yıl için 160 TL., 2. yıl için 166 TL. ücret zammı sağlandı. Toplu sözleşmeye cahşan işçilere birçok ekonomik ve sosyal hak da sağlanmış oldu.

Genel - Der İstanbul Şube Kongresi yapılıyor

İZMİR — Yerel yönetim emekçilerini bağlayan Genel-Der'in 2. olağan genel kurulu 3 Haziran'da yapılıyor. Genel-Der İstanbul Şubesi Başkanı Mevlüt İnan'ın açış konuşmasıyla başlayacağı bildirilen Genel-Der İstanbul Şubesi 2. olağan genel kurulu İstanbul Tahtıbler Odası konferans salonun da yapılacak.

birekmek bir Politika (Bıkmadan de vazgeçmeyiz)

Fiyatı 250 kuruş

Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

PERŞEMBE 24 MAYIS 1979

ADRES: İstanbul: Yerebatan Caddesi Taşçıoğlan Sok. No 5 Çağaloğlu
Ankara: İzmir Caddesi No 20/27 Kızılay
TELEFONLAR: İstanbul: 27 77 12 • 27 69 09
Ankara: 17 05 36 • 18 36 55

W 5 Sayı 2141.

Büyük Kurultay öncesi hava gerginleşti

BAYKAL TÜZÜK DEĞİŞİKLİĞİNDE ISRAR EDECEK

● CHP Kurultayını çok sayıda yabancı konuk izleyecek

Ankara (ANKA) — CHP 24. Büyük Kurultayı bugün Ankara'da toplanıyor. Kurultay'ın en önemli konularından biri olan tüzük değişikliğinde Genel Merkez'in istemine karşın Deniz Baykal ve taraftarlarının ısrarlı olacağı bildiriliyor. Öte yandan CHP Kurultayı'na çok sayıda yabancı konuğun katılacağı belirtiliyor.

BAYKAL'IN TUTUMU

Dün bir açıklama yapacağı bildirilen muhalefet liderlerinden Deniz Baykal, açıklama yapmak (Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

CHP'li gençler sopalarla birbirine girdi

● Muhalefet gruplarının adayı olarak Divan Başkanlığına seçilen Musa Akgül'ün kafasına sandalye vuruldu

● Çok sayıda gencin yaralandığı kanlı kavgayı polisler önleyemeyince Sıkıyönetimden asker çağrıldı

● Kurultaya saat 16'dan sonra devam edildi

Ankara, (ANKA) — CHP Gençlik Kurultayında, gruplar arasında büyük kavga çıktı, çok sayıda delege ağır yaralandı. Muhalefetin ortak adayı olarak kong ya başkanlığına seçilen Kon ya Gençlik Kolları Başkanı Musa Akgül kafasından ağır yaralandı ve hastaneye kaldırıldı. Yarım saatten fazla süren kavgayı polisler bastıramayınca, askerler yardıma çağrıldı ve kavga zor bastırıldı.

GENEL YÖNETİM KURULU TOPLANDI

Olay üzerine CHP Genel Yönetim Kurulu, Başbakan ve CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in başkanlığında kısa süren bir toplantı yaptı. Genel Merkezde yapılan toplantıdan sonra bir açıklama yapan Ecevit, Genel Yönetim Kurulunun Gençlik Kollarının kurultayının dün saat 16'da devam etmesi yolunda karar alındığını bildirdi. Ecevit, «kurultay iptal edilecek mi?» sorusunu «bu bir böyle bir şey sözkonusu değil» şeklinde cevaplandırmıştır.

DIŞARDA TARTIŞMALAR

CHP Gençlik Kurultayı dün Ankara'da bir sinemada başladı. Sabah saat 10.30 (Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

● Divan başkanı yardımcılığı tartışması büyük kavgaya yolaçtı.

Demirel: "Bugünkü CHP ile dünkünün alâkası yoktur"

Kütahya (ANKA) — AP Genel Başkanı Süleyman Demirel, Kütahya'nın Gediz ve Altıntaş İçeleri ile bazı kasabalarında yaptığı konuşmalarda, "bugünkü Halk Partisi ile dün Halk Partisi'nin bir alakası yoktur" dedi. Demirel, "bugünkü düzenin işlemeyen yerleri var», düzeltilmesine de manâ yoktur" şeklinde konuştu. Demirel bu arada dış yardım konusunda Federal Almanya Aşağı Saksonya Maliye Bakanı Klep'in çalışmalarına değinerek Türk Dışişleri Bakanı'nın yapması gereken işlerin Klep tarafından yapıldığını öne sürdü.

Atatürk'ün komutanına karşı olduğunu söyleyen AP Genel Başkanı Demirel, bugünün CHP'nin komutanının serbest olmasını istediğini söyledi ve "bugünkü Halk Partisi yönetimi reddi miras (Devamı S. 7 Sü. 6'da)

YILLARIN ÇİZGİ USTASI

SPORDA DA SÖZÜMÜZ VAR

Metin Kurt

Politika DA

ABD, SALT konusunda U-2 şantajını sürdürüyor

● Sovyet - ABD yetkililerinin konuyu görüştüğü öne sürüldü

● U - 2 den çok yeni tip füzeler gündemde olabilecek

● Sovyetler Birliği'nin casus uçuşlarına ses çıkarmayacağı izlenimi yaratılmak istenîyor

Dış Haberler Servisi — ABD'nin Stratejik Silahların Sınırlandırılması Anlaşmasının denetlenmesini gerekçe göstererek başlattığı U-2 şantajını sürdürdüğü bildirildi. Moskova'da görevli bir Batılı diplomat, bu konuda Sovyetler Birliği ile Amerika arasında görüşmelerin sürdüğünü, Sovyetler Birliği'nin U-2 casus uçaklarının Türkiye üzerinde olduğu gibi, diğer ülkelerde de uçuşuna açık onay vermeyeceğini belirtti.

Adı ve görevi basından özellikle gizlenen bu diplomatın Associated Press ajansına yaptığı açıklamada, Sovyetler Birliği'nin açık onayı vermemesi anlamına gelmemesi istemi de yeratmakta. Batılı diplomatın, aksi halde SALT-2'nin Amerikan Senatosu'nda takılacağı şantajını yinelerken, NATO'nun yeni moder- (Devamı Sa. 7. Sü. 5'de)

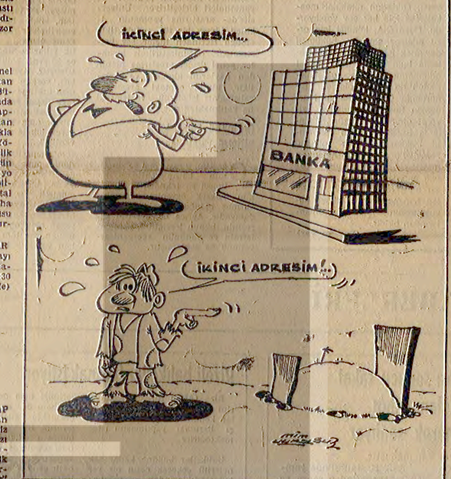

Federal Almanya Cumhurbaşkanlığına eski bir Nazi seçildi

Bonn (A.A.) — Federal Almanya Cumhurbaşkanlığına, eskiden Nazi Partisi üyesi olan muhalefetteki Hıristiyan Demokrat Partidyen doktor Karl Cartens seçildi. Federal Meclisin dünkü oplantısına katılan 1.032 üyeden 5281 Carstens'e, 431'i ile iktidardaki Sosyal Demokrat Partiyen adayı Bayan Annemarie Renger'e oy verdi. 72 üye çekimser oy kullandı, 1 oy geçersiz sayıldı. 4 üye de oylamada bulunmadı.

Dün Federal Almanya'nın savaştan sonraki beşinci Cumhurbaşkanlığına seçilen Dr. Karl Carstens, 1 Aralık 1914'te Breme'de doğdu. Carstens 1937'de 23 yaşındayken, kendi deyişiyle «Öğretimini tehlikeye atmamak için Nazi Partisi'ne üye oldu.

Hukuk doktoru olan Carstens, kurmay subay olarak hizmet gördüğü cephe'den 1945 yılında Berlin'e dönüşünde «Nazilliği Tasfiye Komisyonundan kolaylıkla geçti ve hemen avukatlığa başladı. Carstens bu arada Birleşik Amerika'dan bir inceleme bursu aldı ve 1949'da dönüşünde Breme Eyalet Hükümetinin Hukuk Danışmanı oldu.

ÖNEMLİ GÖREVLER

Carstens bu tarihten sonra hem üniversite öretim üyeliğini hem siyaset birlik (Devamı Sa. 7. Sü. 7'de)

SSCB ile petrol arama protokolü imzalandı

● Dün imzalanan protokol ile TPAO'nun üretim kapasitesini arttırmada geniş olanaklar sağlanıyor

● Protokole göre, Sovyetler Birliği Türkiye'ya petrol arama konusunda teknik yardım sağlayacak

Ankara (ÖZEL) — Sovyetler Birliği'nin Türkiye'ye petrol arama konusunda teknik yardımını içeren protokol dün imzalandı. Sovyetler Birliği Jeoloji Bakanı Kozlovski ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Denis Baykal arasında imzalanan protokole göre, Sovyetler Birliği Türkiye'ye petrol arama konusunda malzeme, uzman ve yedek parça yardımında bulunacak.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Baykal, imza töreninde yaptığı konuşmada, Türkiye'de petrol sorununun taşıdığı öneme değindi ve Türkiye'nin bu sorunu kendi ulusal kaynaklarıyla çözümleme yoluna gittiğini belirtti. Bu konuda Dünya Bankası ile ortak bir proje yürütüldüğünü söyleyen Baykal, sondaj ve üretim kapasitesini arttırma, petrol arama (Devamı Sa. 7, Sü. 7'de)

WELLS FARGO TARTIŞMASI SÜRÜYOR

● Köprülüler "Anlaşma geçersizdir" diyor

Ankara (ANKA) — Ticaret Bakanı Teoman Köprülüler, Wells Fargo Anlaşmasının geçerliliğini tamamen yitirdiğine bu konunun kapandığını söyledi.

TARİŞ'in Arap Yatırım Bankası'ndan almak istediği 50 milyon dolarlık kredi görüşmeleri sırasında yeniden tartışmaya başlanan Wells Fargo Anlaşması konusunda ANKA Ajansı muhabirinin gördüğünü yanıtlayan Teoman Köprülüler «Wells Fargo Anlaşmasının üçüncü aşaması imzalanmamıştır. Üçüncü anlaşmanın imzalanmaması tamamen geçersiz hale getirmiştir. Bu (Devamı Sa. 7. Sü. 7'de)

MKE'de yeni Türk-Metal'e verildi

Ankara (Politika) — Makina Kimya Endüstrisi (MKE) Kurumuna bağlı 15 fabrikada toplu sözleşme yetkisi Türk-İş'e bağlı Türk-Metal Sendikası'na verildi.

Ankara fabrikalarda 20 Kasım 1978 tarihinden bu yana süren yetki uyuşmazlığı yapılan ürade beyanı'yla sona erdi ve Türk-İş'e bağlı Türk-Metal Sendikası toplu iş sözleşmesi yapma yetkisini aldı. İş Müfettişlerinin yaptığı soplamalarda ise 5 işyerinde sözleşme yetkisi Maden-İş Sendikasına verilmiş,

Ortaköy'de patlama: 4'ü ağır 8 öğrenci yaralandı

Makine Mühendisleri Odası Başkanı Şolt serbest bırakıldı

Ankara'da 4 İGD yöneticisi birer yıl hapis cezasına çarptırıldı

Balıkesir'deki kaçma olayında ihmali görülen polis, kaçak Kemal Türker ile aynı apartmanda kalıyordu

● Ortaköy'de çay bahçesinin tentesine konulan bomba patladı.

Haber Merkezi — Ortaköy'de sabahleyin çay bahçesinde dün sabah meydana gelen patlamada 4'ü ağır, 4 öğrenci yaralandı. Tentelerin üzerine önceden konulan saatli bomba dün sabah saat 3.10 sularında patladı. Bu sırada bahçede bulunan Bilge Ababay, Emine Üstündağ, Cafer Polat, Yasemin Demircan adınlaki öğrenciler çeşitli yerlerinden yara aldılar ve hastaneye kaldırıldılar. Patlamada yaralanan 4 öğrencinin de tedavileri ayakta yapıldı. Görgü tanıkları verdikleri ifadelerde çay bahçesi çevresinde yıta boyhı, gözlüklü bir genç gördüklerini, kuşkulandıkları kişinin gitmesinden sonra patlamanın meydana geldiğini anlattılar.

(Devamı Sa. 7, Sü. 4'de)

Baştürk: CHP, DISK desteğini iyi değerlendiremedi

İstanbul, (ÖZEL) — Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) Genel Yönetim Kurulu eski Genel Başkan Abdullah Baştürk başkanlığında toplanarak bir durum değerlendirmesi yaptı. Genel Yönetim Kurulu toplantısında bir konuşma yapan Genel Başkan Abdullah Baştürk, CHP ağırlıklı iktidarın izlediği politikayı eleştirdi ve seçim öncesi emekçi halkımıza ve işçi sınıfımıza daha geniş ekonomik ve demokratik haklar ver- (Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

GÖRÜŞLER

Filipinler'deki durumda yenilikler

Partimiz Filipinler'in uluslararası ekonomik ilişkilerin yeniden kurulması uğrundaki savaşını desteklemekte, gelişme halindeki ülkelerin geri kalmalarının temel nedenlerinin (bu sorun, bilindiği üzere, emperyalizm tarafından kasıtlı bulandırılmaktadır) açıklığa kavuşturulmasının zorunluğunu belirlemektedir. Biz sorunu açıkça ortaya koyuyoruz; ekonomik ilişkilerin yeniden kurulmasının başlıca düşmanları nasıl ki emperyalistler, çokuluslu dev tekeller ise, gelişme halindeki ülkelerin güvenilir dostları da sosyalist topluluktur. Genç devletlerin «yeni bir uluslararası ekonomik düzen» uğrunda yürütülen savaş içinde, aradaki ayırımı görmemeleri olanaksızdır. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun VI. Özel Oturumu'nda (Nisan - Mayıs 174) kabul edilen belgelerde, çokuluslu şirketlerin üçüncü dünyanın toplumsal ve ekonomik gelişmelerini önleyen başlıca engel olduğunun ve bu ülkelerin uluslararası ekonomik ilişkilerde demokratik bir çözüme varılması yolunda harekette kararlı tutumlarının belirtilmesi anlamlıdır. Komünist Partisi, Filipinler'in bu savaştaki aktif katkısını selamlamaktadır. Bu katkıya 1976 yılı başlarında «77'ler Grubu» nun (bu gruba bugün 100'den fazla ülke dahildir) memleketimizde bir konferans düzenlemesi ve Manilla Bildirisi denen belgeyi kabul etmesi de tanıklık etmektedir.

Komünistlerin kanısına göre Güney-Doğu Asya Ülkeleri Birliği (ASEAN) çerçevesi için de, birlik üyesi ülkeler arasında ekonomik, politik ve kültürel işbirliğinin gelişmesine yönelik bir politika uygulamak son derece önemlidir. Bağımsız, anti-emperyalist bir temele dayanan bu doğrultunun ardıl olarak uygulanması, ABD ile Japonya'nın çokuluslu şirketlerinin egemenliğine son verme yolunu açmaktadır. Partimiz, Filipinler'in, ASEAN'ın SEATO tipinden askersel bir örgüt haline getirilme denemelerine karşı koyan politikasını desteklemektedir. Sözkonusu birliğin temelleri üzerinde, ABD nin yönetiminde yeni bir askersel blok meydana getirilme tehlikesi vardır ve Çin, Japonya, Avustralya ve aynı zamanda ASEAN üyesi olan Tayland ve Endonezya gibi ülkeler bunu kabule hazır görünüyorlar. Böyle olsa da, ASEAN içindeki gerçekçi çevreler, böyle bir gelişmeyi doğru yöneliş saymamakta; daha fazla, Güney-Doğu Asya'nın tarafsızlığı ve Asya ülkeleri ve halkları için karşılıklı olarak avantajlı bir işbirliği için geniş olanaklar sağlayacak olan kollektif güvenliğin güçlendirilmesi görüşünü savunmaktadırlar.

Filipinler'deki reformist ulusal yönetimin güttüğü politikanın gerçekçi ve ılımlı karakteri, Sovyetler Birliği ile Avrupa ve Asya'daki diğer sosyalist ülkeler ve aynı zamanda sosyalist Küba ile diplomatik ilişkilerin kurulmasıyla doğrulanmıştır. Oysa bundan birkaç yıl öncesine kadar bu gibi ilişkiler Filipinler'de tabu sayılıyordu. İlişkilerin kurulmasından önce, halk uzun yıllar boyunca anti-komünist ve anti-Sovyet ideolojik manevralarla karşı karşıya bulundu. Buna karşılık ABD emperyalizminin ve «demokrasi»nin sömürücü, yağmacı, saldırgan niteliğini maskelemek için her şey yapılıyordu. Oysa CIA, kendisi için arzu edilmez saydığı hükümeti devirmek için çeşitli denemelerde bulundu, hatta devlet adamlarını öldürme girişimlerinden de geri kalmadı. Bu durumda Cumhurbaşkanı Marcos'un Sovyetler Birliği'ni ziyaret etmesi ve bugün Filipinler'le SSCB arasında diplomatik ilişkiler kurulmuş olması, Filipinler'in tek yanlı Amerikan taraftarı doğrultusunun gözden geçirilmesinin ve ülkemizin uluslararası alanda gerçekten bağımsız bir politikaya kavuşmasının en önemli unsurlarından biridir.

(Devamı Var)

FORUM

Öğrenim, araştırma ve üretimin bütünleştirilmesi bilimsel ve teknolojik devrimin öğrenim sistemine vurmuş olduğu karakteristik bir damgadır. Ayrıca bu öğretim sürecinin, bunun içeriğinin, yöntemlerinin ve yönünün reorganizasyonunu sağlar

"Herşeyi öğretmeye çabalamak yararsızdır. Gerekli şeyleri öğretmek gerekir." Her bilgi eşit değer taşımaz, kimileri uzun zaman yaşar kimileri ise geçicidir. Uzmanlar bir kuşağın yaşamı boyunca değerini koruyacak temel bilgileri vermek isterler

BİLMEDİĞİMİZ BİR ÖĞRENİM

Öğretim ve araştırmanın bütünleşmesinin anlamı nedir?

Örgütsel açıdan bu, öğretim ve araştırma kurumları arasında yeni ilişkiler kurulması anlamına gelir. Bükreş Üniversitesi'ndeki büyük bir toplantıda Rektör Akademisyen D. Giuea ve meslekdaşları, bu ilişkilerin nasıl işlediğini verilerle bize açıkladılar.

Üniversitenin matematik fakültesi, önceleri kendi başına çalışan Romanya Bilimler Akademisi Matematik Araştırma Enstitüsü ile tam olarak bütünleştiriliyor. Benzer şekilde, Akademi'nin Coğrafya Enstitüsü Coğrafya Fakültesi'yle ve, tarih ve arkeoloji enstitüleri de Tarih Fakültesi'yle birleşmiştir.

Bulgaristan'da da aynı şeyleri gördük. Burada, Sofya Üniversitesi'nin Bilimler Akademisi'yle bütünleşmesi, matematik, fizik, sosyoloji, hukuk ve başka bir dizi alanlarda birleşik bilimsel araştırma ve personel yetiştirme merkezlerinin oluşumuna yol açmıştır. Bu yeni yapısal birimleri, hem öğrenimi hem de araştırmayı kapsayan planları ve yönetimleri birleştiriyor. Üniversite'de araştırma yapmanın ikincil birşey, bir tür «didaktik» olduğu fikrinden hiçbir şey kalmamıştır. Bütünleştirilmiş birimler, genel devlet araştırma planından paylarını almakta ve böylelikle, ulusal çaptaki araştırma çalışmaları işbölümü ve işbirliği ne katılmaktadırlar.

OLGUNLUK SINAVINDAN BİTİRME SINAVINA

Öğretim, araştırma ve üretimin bütünleştirilmesi, bilimsel ve teknolojik devrimin yüksek öğrenim sistemine vurmuş olduğu karakteristik bir damgadır. Ayrıca bu, öğretim sürecinin, bunun içeriğinin, yöntemlerinin ve yönünün reorganizasyonunu da sağlamıştır.

Üniversiteler üzerine üç yazışma

Geniş işbölümü ve dar uzmanlaşma, zamanımızın ayırdedici bir özelliğidir. "Üretim senaryoları", en son sözcüğüne ve uygulayıcısına dek tasarlanır. Doğal isteki: mezunları, hiçbir "ayarlama" yapılmaksızın, bütün enerjileriyle hemen çalışabilecekleri şekilde, kendi işlerine sokmaktır. Ama bilim ve teknolojideki devrim, bu işleri geçici kılıyor. Üretim, çok daha dinamik bir hale geliyor. Öyleyse, uygulayıcıların işe ayarlanabilecek bir durumda olmaları gerekir. Başka bir deyişle, karşıt istemlerin yerine getirilmesi sözkonusudur. Bu yapılabilir mi? Yapılabilirse, nasıl yapılabilir?

"Uzun bir zamandır, Romanya'daki yüksek öğrenim kurumları dar uzmanlaşmaya yönelmiş durumdaydı," diyor Bükreş Politeknik Enstitüsü Rektörü Akademisyen R. Vlonea. "Şimdi bu sistem, köklü bir biçimde gözden geçirilmiştir. Artık 166 yerine 61 geniş uzmanlık dalına sahibiz ve ilk yıllar boyunca, dersler yalnızca 35 geniş bölümler halinde anlatılmıştır. Aynı zamanda, mezunları, yorgun uzmanlar olarak hemen üretime girebilecekleri noktaya değin yetiştirme amacını da bir yana attık. Sanayiin yardımıyla, ama yüksek öğrenim çerçevesi içinde uzmanlaşmaya karar verdik."

"Geniş uzmanlığa" yönelik bu dönüş, sosyalist ülkelerde heryerde görülmektedir. Örneğin Polonya'da, birkaç yıl önce buna geçilmiştir. Dr. J. Gorski, bizlere, "Ancak iş ayarlamasının yüksek öğrenimin sınırlarının ötesinde bir sorun olduğunu" söylemiştir: "bir uzman, işe tam olarak uyabilmek için yaklaşık bir yıl üretimde çalışmak zorundadır. Öğretmenler, doktorlar ve hukukçulara son düzeltmeleri yapmanın iyi denenmiş yolları vardır. Ve aynı ilke mühendisler için de uygulanacaktır."

Benzerlikleri ve farklılıkları nedeniyle bu genel ilkeler bizleri ilgilendiriyordu. Romanya'da bütün eğitim sistemi yeniden örgütlenmekteyken, Polonya'da yalnızca orta öğrenimin yeniden düzenlenmesi planlanıyor. 12 yıllık okullardan gelen ilk öğrenci kümesi hazır olduğunda, yüksek öğrenimde büyük bir reform olacaktır. Polonyalı eğitimciler, hazırlık planlarında öyle bir model geliştirmişlerdir ki, burada, üretim uzmanlaşması, personelin yeniden - yetiştirilmesi ve akılcı biçimde kullanılması, bütünsel bir yapı olarak, yüksek öğrenimin çerçevesi dışındaki yeni bir özel sisteme yöneltilebiliyor. Bu, farklılıklardan biridir.

Hem Romenlerin ve Polonyalıların, hem de Bulgarların uzmanların temel, genel teorik eğitiminin olağanüstü önemini vurgulamaları olgusunda ise benzerlik vardır. Bu, ancak, yüksek öğrenim kurumlarıyla yapılabilirdi.

Bugün temel bilgi, herşeyi kapsayan bilgi anlamına gelmiyor. "Üniversitelerin ansiklopedistler yetiştirmek için kullanıldığı zamanlar, bir daha geri gelmemecesine geçmiştir." diyor Sofya Üniversitesi Rektörü ve Bilimler Akademisi Muhabir Üyesi B. Sendov. "Herşeyi öğretmeye çabalamak yararsızdır. Gerekli şeyleri öğretmek gerekir." Her bilgi eşit değer taşımaz. Kimileri uzun zaman yaşar, kimileri geçicidir. Üniversite, diye vurgulamaktadır Sendov, uzmanların, aşağı yukarı bir kuşağın yaşamı boyunca değerini koruyacağına inandıkları bilgiyi temel olarak alır. Uzmanlar bundan, yaklaşık ileriki üç yıl için bir eğitim programı hazırlarlar. Bu, "bilginin temel birimi" dir.

Bulgaristan'da öğrendiğimiz önemli bir olgu da şudur: Sofya ve Moskova Üniversiteleri, ilginç bir deneyime girişmek için genel temel eğitim fikrini kullanmışlardır. Geçtiğimiz yıl matematikçiler ve bu yıl da gazeteciler, fizikçiler ve kimyacılar ayrı programlarla çalışmaya başlamışlardır. Deneyin örgütleyicilerinin inancına göre, "temel birim"in birleştirilmesi iki ülke arasında bilimsel, teknolojik ve kültürel işbirliğini geliştirmeye yardım edecektir. Bu, onların, herbir ülkenin istemlerine uygun olarak uzmanlaştırılabilecek öğrencileri daha geniş ölçüde değiştokuş etmelerine de olanak verecektir.

Ama biz konumuza dönelim. Temel bir birim bile sonsuza dek varolamaz. Durağan değil, istikrarlı olabilir. Bulgaristan, Romanya ve Polonya'da programlar hazırlamak ve düzeltmek görevi en iyi uzman ekiplerine veriliyor. Bu programlar merkezde onaylanıyor ve herkes için zorunlu bir duruma geliyor; ancak, örneğin Polonya'da, bir yüksek öğrenim kurumu, kendi özelliklerinden ve özgül geleneklerinden yararlanabilecek şekilde, akademik takvimin yüzde 7-8'ini dilediği gibi planlamak izni verilir. Polonya Bilim, Yüksek Öğrenim ve Teknoloji Bakanlığı'nda özel bir uzmanlar grubu, tüm konularla ilgili programlar üzerinde çalışır. Programların her beş yılda bir yenilenmesi şeklinde bir uygulama kabul edilmiştir.

Bir uzmanın gelecekte gereksinim duyabileceği bütün bilgiyi "temel birim"e sokmak olanaksız olduğundan, ona "öğrenmeyi öğretmek" gerekir. Bu, Bulgaristan, Romanya ve Polonya'da sık sık duyduğumuz bir sözdü.

YARATICILIĞIN ANAHTARI

İnsanlara nasıl öğrenileceğini öğretmek demek, onlara işlerine karşı coşku esinlendirmek, merak etme alışkanlığını özendirmek, bağımsız çalışma sevkini yerleştirmek ve bu [illegible] iyi geliştirmek dem[illegible] bu, yaratıcı çalışma [illegible] yöndirmek, ya da, konuştuğumuz insanlardan birinin deyimiyle, "öğrenme sürecini araştırma süreci durumuna getirmek" anlamına da gelir. Eğitimin araştırmayla ve üretimle bütünleştirilmesinin rol oynadığı yer de işte burasıdır.

(Devamı Var)

U-2 Casus uçakları yurdumuzun güvenliğini tehdit ediyor

■ 19 MAYIS'IN YILDÖNÜMÜNDE BARIŞ DERNEĞİ BAŞKANI MAHMUT DİKERDEM'İN YAYINLADIĞI MESAJININ METNİDİR.

EMPERYALİZMİN Ortadoğu'da uğradığı yenilgiler dizisinden sonra tutumunu katılaştırması ve dolarların başaramadığı işi askeri güçlere havale etmesi beklenmeliydi, nitekim öyle oldu. ABD yönetimi Ortadoğu'da yitirdiği prestijini şimdi askersel gücünü ortaya koyarak yeniden kazanmak ve bu uğurda NATO'dan en üst düzeyde yararlanmak peşindedir. Şu sıralarda bütün tüm dikkatinin Türkiye üzerinde odaklaşması bu yüzdendir ve yine bu yüzden ülkemiz tehlikeli bir yol kavşağına sürüklenmek istenmektedir. Bu kez U-2 uçuşları vesilesiyle tezgahlanan oyun bunun en çarpıcı kanıtıdır. SALT II Anlaşmasında yeri bulunmayan U-2 casus uçaklarına Türkiye üzerinden uçuş izni istenmiştir. Oysa U-2'ler topraklarımız üzerinde zaten varolan Amerikan üsleri ve dinleme istasyonlarına benzememekte ve geçmişte görüldüğü gibi başka amaçlar için kullanılabilmektedir. U-2'lere uçuş izni verildikten sonra Türkiye'nin uçakların amacına göre kullanılıp kullanılmadığını denetleme olanağı kalmayacaktır. Güdülen amaç açıktır: mali iflasın eşiğine geldiği görünümü veren Türkiye, emperyalizmin kıskacı içine iyice alınmak ve toprakları, denizleri, havalarıyla birlikte dev bir NATO üssü haline getirilmek istenmektedir.

BUNALIMDAN ÇIKIŞ YOLU EMPERYALİZM VE NATO'YA BAĞIMLILIĞA SON VERMEKTİR

DÜNYA barışına ve devletlerarası ilişkilerde yumuşamaya katkıda bulunmayı dış politikasının temel öğesi saydığını her fırsatta açıklayan Ecevit Hükümeti'nin bu oyuna gelmiyeceğini ummak isteriz. Başbakanın U-2 uçakları konusundaki demeci bu bakımdan umut vericidir. Ancak, hükümetin bir yandan komşularımızda güvensizlik yaratacak tutum ve davranışlardan kaçınmaya özen gösterirken, öte yandan NATO'ya bağımlılığı perçinleyecek girişimlere ödün vermesi ve ülkemizi kendi «arazisi» gibi görmeye alışmış bu askeri örgütün silahlanma yarışını tırmandırmaya yönelik tüm kararlarına katılması, yeni kırım silahlarının topraklarımıza yerleştirilmesi tasarılarına açıkça karşı çıkmaması, dahası Awacs adıyla anılan denetleme sisteminin Konya'da üslenmesine Batı Almanya silah yapımcılarıyla ortaklaşa ülkemizde silah sanayi kurulmasına talip olması, Hükümetin politikasında önemli çelişkiler olarak ortaya çıkmaktadır. Aslında tüm bu çelişkilerin kökeninde Batı emperyalizmine bağımlılığın bir bütün oluşturduğu, gerek ekonomik, gerek askeri bağımlılığa son verilmedikçe köşeye sıkışmanın ve çokuluslu tekellerin temsilcileriyle NATO çevrelerinin ülkemizin kaderi üzerinde verecekleri kararlara boyun eğmenin kaçınılmaz olduğu gerçeğinin Ecevit Hükümetince göz ardı edilmesi yatmaktadır. Ama olaylar bu gerçeği her geçen gün daha katı biçimde ortaya koymaktadır. Türkiye Barış Derneği, 19 Mayıs'ın 60. Yıldönümünde ülkemizin içinde bulunduğu ağır bunalımdan barış, demokrasi ve bağımsızlıktan yana tüm anti-emperyalist ve anti-faşist güçlerin birlik ve dayanışması ile kurtulabileceğine olan inancını bir kez daha açıklamayı görev bilir.

GERÇEKCİ TİYATRO SÖZLÜĞÜ — yeni çıktı!
aziz çalışlar
Türkiye'de ilk kez, maddeci dünya görüşüyle, "ansiklopedik sanat ve kültür" sözlüğü niteliğinde, Türk ve Dünya tiyatrosu.
● kültür yayınevi
Dağıtım: GE-DA (Genel Dağıtım)

BRECHT
HİTLER FAŞİZMİ ÜZERİNE KONUŞMALAR
● PROLETERİN PEYGAMBERİ ● İSVEÇ YADA İNSAN SEVGİSİ ● BEYLERİN SOYLARI ● ADINEYDİHERNEYSENİN DÜZENİ v.b. ÜZERİNE KONUŞMALARI KAPSAYAN BU ESERİNDE "BRECHT" KAPİTALİST TOPLUM DÜZENİNİN HEMEN HER KESİMİNİ DİYALEKTİK MANTIĞA DAYANARAK KIYASIYA ELEŞTİRİRKEN ÖZELLİKLE HİTLER FAŞİZMİNİ ODAK NOKTASI OLARAK ALIYOR?
KONUK YAYINLARI
P.K. 749 İST.

YURT HABERLERİ

Balıkesir'de iş kazası sonucu sakat kalan işçi, aylık bağlanmadığı için geçimini dilenerek sağlıyor

Balıkesir (ABC) — Balıkesir'in Balya ilçesine bağlı Çakallar köyünden olan Abdullah Yaşar adlı işçi 1969 yılında yol yapımında çalışırken, dinamit patlaması sırasında iki ayağının kopması sonucu sakat kalmıştır.

Balıkesir SSK Hastanesi'nde 6 aylık bir tedavi gören Abdullah Yaşar, daha sonra bir kenara itilmiş ve ne malul maaşı, ne de fakirlere bağlanan aylıktan yararlanamamıştır.

SSK Hastanesi'nde yapılan muayenesinden sonra verilen raporda sakatlığının % 94 olarak belirlendiğini söyleyen Abdullah Yaşar konuyla ilgili olarak şunları söylemiştir:

«İnsan haklarına önem verildiği söylenen Türkiye'de bu haklar halen çiğnenmektedir. Türkiye'de benim durumumda olan yüzlerce, binlerce sakat bulunmaktadır.

Rizeli balıkçılar barınak istiyor

Rize (ABC) Rize'de geçimlerini denizden sağlayan balıkçılar kendilerine yeni bir balıkçı barınağı yapılmasını istemektedirler.

Balıkçılar bugüne kadar teknelerini çekecek emin bir yer bulamadıklarından yakınarak «Fırtınalı kavalarda teknelerimizi hem denize indirmekte, hem de denizden karaya çekmekte güçlüklerle karşılaşıyoruz. Bir barınağımız olsa bunca güçlüklere katlanmayız. Bazı günlerde şehir iskelesine yanaşıyoruz, ancak yüksek tonajlı gemi geldiğinde bizi iskeleden uzaklaştırıyorlar» demişlerdir.

Isparta'da Eczacılar Bayramı kutlandı

Isparta, (ABC) — Eczacılar Bayramı Isparta'da törenle kutlanmıştır. Isparta Eczacılar Odası 5. Bölge Başkanlığı ile yöneticileri ve eczacılar Atatürk Anıtı'na çelenk koyarak saygı duruşunda bulunmuşlardır.

15. Bölge Eczacılar Odası, Eczacılar Bayramı dolayısıyla aynı günün akşamı bir balo düzenlenmiştir. Baloya Isparta, Afyon ve Uşak illeri ve ilçelerinden bir çok eczacı katılmıştır.

BULMACA

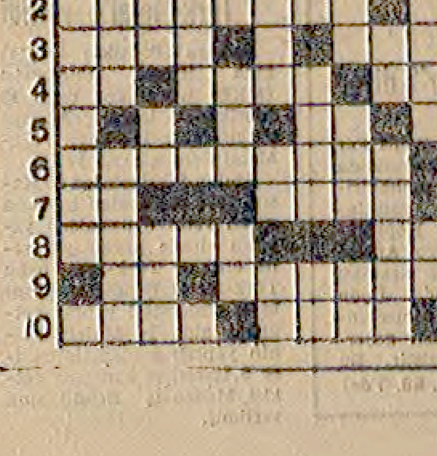

SOLDAN SAĞA: 1. İtalyan Komünist Partisinin Lideri. 2. Otorite tanımayan. 3. Asya'da bir nehir - Düşünce akımlarını belirten takı. 4. Duman karası - Sovyetler Birliği'nde bir kent - Sodyumun simgesi. 5 Tersi eşek sesi. 6. İtalyada bir enstitünün adı veya bu ülkenin ünlü komünistlerinden biri. 7. Tersi, bir nota - Kuvvetsizlik - Damla - Matematikte bir sembol. 9. Tersi bir çalgı aleti - Kapitalist toplumların «proletaryanın döküntüsü» olarak nitelendirilen kesimi. 10. Belirtiler - Tersi bir n[illegible]den.

YUKARDAN AŞAĞI: 1. Sitanta merminin hedefine ulaşıncaya kadar uğradığı etkileri inceleyen bilim. 2. Tersi, yıl - Tersi, ünlü bir yabancı şarkıcı. 3. Tersi, bir meyva - Gümüşün simgesi - Dolaşma, sefer 4. Tersi Marks'ın ilk adı. 5. Uğraş . Bir sayı - Bir uzuv. 6. Alman düşünürü (okunduğu gibi) - Yetersiz - Bir sayı. 7. Bir futbol takımının kısa yazılışı - Bir yağ çeşidi - Manganezin simgesi. 8. Tersi, İstanbul'da bir üniversitenin kısa yazılışı - Soy, ced-yön gösteren aracın ilk hecesi. 9. Çinkonun simgesi . Namus. 10. «Bir şeyin olmasına kaldı» anlamına kullanılan bir kelime - [illegible]yvan evi.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1. Walt Disney 2. Ayal Teali. 3. Sakat - RT. 4. Abe - Hal 5. İsirto - Eş. Ne - kestane 7. Gri - Na - Sar . Tiran . Si 9. Of - Süreyya 10. Nedime

YUKARDAN AŞAĞI: 1. Washington 2. Aya - Şerife 3. Lakap - İr 4. Tiabok - Si 5. Tecennüm 6. It - TSA - RE 7. Serhat - Se 8. NATO - Asiye 9. El . Lena 10. Yiv - Sefat.

CHP'li Gençler sopalarla

(Baştarafı 1. Sayfa'da) da başlayan kongreye delegeler adları okunarak içeri alındı. Bu arada içeri alınmayan bazı dinleyiciler arasında sert tartışmalar oldu, ancak polisin girmesiyle tartışmaların kavgaya dönüşmesi önlendi. Daha sonra salonda yer yer gruplar arasında sert tartışmalar başladı.

İŞBİRLİĞİ

Daha sonra kongre başkanlığı seçimine geçildi. Genel Merkez yanlısı grup divan başkanı adaylığına İçel Gençlik Kolları Başkanı Nuri Özdemir'i; muhalefet liderleri Zeki Alçın ve Hasan Belova ekibi ise ortak aday olarak Konya Gençlik Kolları İl Başkanını gösterdiler. Ad okunarak yapılan oylama sonucunda muhalefetin ortak adayı Musa Akgül, genel merkezci Nuri Özdemir'in aldığı 193 oya karşılık 240 oy la Kongre Başkanlığına seçildi. Kongrede 4 delege çekimser kalırken, 68 delegede salonda bulunmadı. Bu arada, seçimler sürerken sık sık sloganlar atıldı. Kongreye katılamayan ve Ali Topuz yanlısı olduğu belirtilen İstanbul delegeleri, «İstanbul delegeleri tribünde» diye bağırırken, genel merkez yanlısı gruplar «Topuzcular gidecek devrimciler gelecek» şeklinde karşılık verdiler. Bu arada bir delegenin «Faşist Bahir Ersoy, delegeyi satın» diye bağırdığı duyuldu ve bu söze salonda bulunanların «bravo» diye tepki gösterdikleri ve alkışladıkları görüldü.

KAVGA ÇIKIYOR

Kongre başkanlığına seçilen muhalefetin ortak adayı Musa Akgül, kürsüye oturduktan sonra divanın oluşması için oylamaya geçildi. Bu arada başkan yardımcılığı için üç ayrı önerge verildi. Muhalefet grupları iki divan başkanlığı için Van ve Nevşehir Gençlik Kolları Başkanlarını, Genel Merkez yanlısı grup ise İzmir ile Kahramanmaraş Gençlik Kolları Başkanını aday gösterdiler. Verilen bir başka önergede ise iki önergede yeralan gruplardan birer kişi başkan yardımcılığı adaylığına gösterildi. Salonda bulunan delegelerin genel istemi üzerine, Kongre Başkanlığına seçilen Musa Akgül, Muhalefet ve Genel Merkez gruplarından birer kişinin yeraldığı önergeyi oylamaya sundu ve kabul edildi. Akgül, önergelerde birinci isim olarak yeralan muhalefet grubundan Van ve Genel Merkez adaylarından Kahramanmaraş İl Gençlik Kolu Başkanını divana çağırdı. Ancak Genel Merkez Grubu buna itiraz etti ve İzmir Gençlik Kolları Başkanının Genel Başkan adaylığına gönderilmesini istedi. Divan Başkanı «Her iki önergede yeralan isimlerden birinci geleni gösteriyorum» dedi. Bu arada salonda hava aniden gerginleşti ve yer yer sert tartışmalar çıktı. Bunun üzerine Genel Merkez'ce kongrede görevlendirilmiş bulunan Çanakkale Senatörü İmadettin Elmas, söz aldı, her iki grubun kendi listesinde yeralan adaylardan birini tercih etmelerinin daha doğru olacağını söyledi. Kongre Başkanı Musa Akgül ise görüşünde ısrar etti ve Kahramanmaraş Gençlik Kolları Başkanını divana çağırdı. Genel Merkez yanlısı bazı delegeler Divan Başkanlığı kürsüsüne yürüyerek Kongre Başkanı Akgül'ü tartakladılar. Bu arada her iki gruptan bazı delegelerin kürsünün yanında birbirleriyle yumruklaştıkları görüldü. Bu sırada delegelerden biri sinema salonu koltuğundan söktüğü bir sopayla Divan Başkanının başına vurdu. Bu olay üzerine, salonda bulunan tüm delegeler salonda bulunan oturma koltuklarını sökerek birbirine vurmaya başladılar. Daha sonra, gruplardan biri salonun bir yanına diğeri de bir başka köşesine çekilerek, koltuklardan söktükleri tahta parçalarını birbirine fırlattılar. Bu arada çok kişinin çeşitli yerlerinden yaralandığı görüldü. Bazı delegeler atılan sopalardan korunmak için koltukların arka kısımlarını sökerek kendilerine siper yaptılar. Bu arada Çanakkale Senatörü İmadettin Elmas atılan sopalardan sakınmak için Divan Kürsüsünün altına girdi, kavganın durdurulması için anons yaptı. Ve güvenlik kuvvetlerini yardıma çağırdı. Ancak, polisin içeri girmesiyle kavga durmadı. Bu arada kongreyi izlemekte olan bazı gazeteciler de atılan sopalardan yaralandı, bazı gazetecilerin de fotoğraf makinları kırıldı.

Yarım saat süren kavganın polis tarafından yatıştırılamaması üzerine, jandarmalardan yardım istendi. Salona giren jandarmalar çıkmak istemeyen bazı delegeleri dipçik zoruyla çıkardı. İçeride kalan ve Topuz yanlısı olan grup ile jandarmalar arasında tartışma olduğu görüldü. Bunun üzerine İmadettin Elmas «Lütfen askerlere karşı gelmeyin, askere yardımcı olun» diye anons yaptı. Askerin kavgayı yatıştırmasından sonra, salon boşaltıldı. Bu arada İmadettin Elmas, bu ortamda kongre yapmanın olanağının bulunmadığını belirterek, kongreyi saat 14.00'e kadar ertelediğini bildirdi. Kongrenin ertelenmesinden sonra, dışarda yer yer gruplar arasında kavgalar sürdü. Ancak jandarmanın müdahalesiyle, kavganın daha fazla büyümesi önlendi.

OLAY YERİNE GELEN MİLLETVEKİLLERİ

Saat 12.20 sıralarında Genel Sekreter Mustafa Üstündağ yanında Kemal Anadol ve bazı milletvekilleri ile birlikte Kurultay salonundan çıkarak caddede bir trafik arabasına bindi ve oradan İçişleri Bakanını aradılar. Bu arada sıkıyönetimden gelen askeri jandarma birlikleri ve polis tarafından salonun boşaltılacağı ilan edildi. İçişleri Bakanı Güneş de kongre salonuna geldi. İçeriden tek tek çıkarılanların dağılmadıkları ve gruplar halinde oldukları görüldü. Salondan bağırarak çıkan İzmir Milletvekili Süleyman Genç, kendi gruplarına «çökün» diye seslendi ve yerlere oturarak uzaklaşmamalarını söyledi. Genç'le birlikte Metin Tüzün ve Kemal Anadol da içeriden çıkan bu grupları yatıştırmaya çalıştılar. Bu arada trafiğin kesildiği görüldü. Güvenlik kuvvetleri tarafından anons yapılarak «Yaptıklarınız sıkıyönetime aykırıdır dağılın» denildi. Bu arada Süleyman Genç taraftarlarına kalkmalarını bildirerek birlikte salonun yakınında bulunan İmar ve İskan Bakanlığı önünde toplandılar. Saat 12.40 sıralarında Hikmet Çetin olay yerine geldi.

İMAR BAKANLIĞI ÖNÜNDE TOPLANTI

Salonun boşaltılma işlemi bittikten sonra muhalefet grupları, «muhalefet buraya» diye duyuru yaparak kendi delegelerinin İmar İskan Bakanlığı'nın bahçesinde toplanmalarını sağladılar. Süleyman Genç, Metin Tüzün, Kemal Anadol ve 30'a yakın milletvekilinin de yer aldığı grup, İmar İskan Bakanlığı önünde bulunurken güvenlik görevlileri tarafından «İmar İskan Bakanlığı önünde duran grup derhal dağılmalıdır yoksa güvenlik kuvvetleri zor kullanacaklar» şeklinde bir anons yapıldı. Bu durum üzerine CHP milletvekilleri koşarak o sırada sinema salonundan çıkmakta olan İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş'i yakaladılar. Metin Tüzün İçişleri Bakanı ile konuşarak «arkadaşlarımız burada kongreyi bekliyorlar, nereye dağılacaklar? Burada olmaları çok daha emniyetli olur» dedi. İçişleri Bakanı, bu sözler üzerine anonsun yapıldığı polis arabasına doğru yürüdü. Bakan anonsun yapıldığı polis minibüsüne binerek anonsu yapan görevli ile konuştu. İçişleri Bakanı'nın bu müdahalesi üzerine polis arabasından tekrar «İmar İskan Bakanlığı önündeki güvenlik kuvvetlerini ikaz ediyoruz. Bakanlık önünde toplu bulunanların güvenliğini sağlamak üzere çevrelerinde gerekli önlem alınsın» şeklinde anons yapılarak o grubun Bakanlık önünde beklemelerine olanak sağlandı.

SÜLEYMAN GENÇ'İN SÖZLERİ

Öte yandan CHP İzmir Milletvekili Süleyman Genç yönetim kurulu toplantısı devam ederken Genel Sekreter Mustafa Üstündağ ile görüşmek üzere parti binasına gitti. Gazetecilerin sorularını yanıtlayan Süleyman Genç, olayların delegeler tarafından çıkarılmadığını kaydetti ve, «olayları Hamamönünün lümpeni Kör İsmail başlattı» dedi.

DELEGELER, GÜNEŞ GÖZETİMİNDE SALONA GİRDİ

Sabahki kavga nedeni ile ara verilen CHP Gençlik Kolları Kurultayı'nın tekrar devam edeceği belirlenince saat 16.15'ten itibaren delegeler içeriye alınmaya başladı. Saat 15.45 sıralarında salona gelen ve gerekli güvenlik önlemlerini denetleyen İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş'te delegelerin içeriye alınması sırasında kapıda durarak bir süre gözetimde bulundu.

Baştürk: CHP

(Baştarafı 1. Sayfa'da) me sözü veren CHP, bugün varolan hakları da kısıtlama girişimleri içindedir» dedi. İşadamlarının son çıkışına da değinen DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk, işadamlarının kampanyasını «işadamlarına bir 'hançer boyu' yakın politika izlemenin kaçınılmaz sonucudur» biçiminde nitelendirdi.

Ülkenin içinde bulunduğu ekonomik - sosyal bunalımın emperyalizme bağımlılığın bir sonucu olduğunu söyleyen Baştürk işadamlarının başlattığı kampanyayla ilgili şu görüşlere yer verdi:

«CHP'nin ağırlığını taşıyan hükümeti daha çok yanlarına çekmeyi planlamaktadırlar. Egemen güçler CHP ağırlıklı iktidarı tam anlamıyla teslim almak istemektedirler. Bu nedenle, CHP ağırlıklı iktidarın uzun zamandır devam eden tüm demokrasi güçlerine yönelik yanlış ve tutarsız politikasını kullanıp, değerlendirmek istemişlerdir.

İşadamları ile içli dışlı olan CHP ağırlıklı iktidar, bu olumsuz koşullarda Başbakanın deyişiyle işadamlarının hançerini sırtında duyumsamıştır. Bu, işadamlarına bir «hançer boyu» yakın politika izlemenin kaçınılmaz sonucudur. İktidarı döneminde, sırtını işadamlarına yakın tutan CHP'nin bundan şikâyet etmeğe hakkı yoktur. 1 Mayıs 1979 bu konuda da CHP açısından bir ayraç olmuştur.»

CHP ağırlıklı iktidarın demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlayıcı bir takım yasal girişimlerini de eleştiren DİSK Genel Başkanı Baştürk, «iktidar, bu yasa önerileri ile «dikensiz gül bahçesi oluşturacağı» sanısı içindedir. Bu bir hayaldir. Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halkı bütün gelişmeleri di[illegible]le izlemektedir. İşçi sınıfı meydanı egemen sınıflara bırakmayacaktır» dedi.

Baştürk konuşmasının daha sonraki bölümünde, DİSK'in 77 seçimlerinde CHP'yi desteklediğini ancak CHP'nin bu desteği yeterince değerlendiremediğini söyledi. Demokrasi güçlerinin zor, çetin bir dönemin eşiğinde bulunduklarına dikkat çeken DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk, demokrasi güçlerinin birliği konusuna değinerek şöyle konuştu:

«Geçmişten dersler alarak tüm demokrasi güçlerinin faşizme, emperyalizme ve sömürüye karşı güç ve eylem birliğinin somut ilkeler temelinde gerçekleştirilmesi yolunda yeni adımlar atmak zorundayız.»

KONGRE İLANI

Halkevimiz Olağan Genel Kurulu 3 Haziran 1979 Pazar günü saat 11.00'de Halkevi Lokalinde yapılacaktır. Günden aşağıya çıkarılmıştır. Bütün üyelere duyurulur.

GÜNDEM:
1. Açılış ve saygı duruşu,
2. Başkanlık divanı seçimi,
3. Raporların okunuşu,
4. Eleştiriler ve aklama,
5. Seçimler.

Ümraniye Halkevi Yönetim Kurulu

KONGRE İLANI

Halkevimiz Olağan Genel Kurulu 3 Haziran 1979 Pazar günü saat 11.00'de Halkevi Lokalinde yapılacaktır. Günden aşağıya çıkarılmıştır. Bütün üyelere duyurulur.

GÜNDEM:
1. Açılış ve saygı duruşu,
2. Başkanlık divanı seçimi,
3. Raporların okunuşu,
4. Eleştiriler ve aklama,
5. Seçimler.

Aksaray Halkevi Yönetim Kurulu

Ortaköy'de patlama

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

PROTESTO İÇİN GÖSTERİ YAPILDI

Öte yandan Ortaköy Eğitim Enstitüsü öğrencilerinin devam ettiği kahvedeki patlama olayı, arkadaşları tarafından protesto edildi. Ortaköy Eğitim Enstitüsünden olayı duyan 300 kadar öğrenci protesto gösterisi yaparken gözaltına alındı.

İGD OLAYI KINADI

İGD Beşiktaş Şube Sekreteri Yakup Nusdoğdu tarafından basına yapılan açıklamada «Saldırganlar bir an önce yakalanıp hesap sorulmalıdır» denildi. Nusdoğdu açıklamasında şöyle dedi:

"Demircan, Bilge Ababay, Aydın Ertoy, Emine Üstündağ ve Cabir arkadaşlarımızın yaralanmasıyla sonuçlanan bu bombalı saldırının MHP'li ÜGD'li faşist komandolar tarafından yapıldığı bir gerçektir. Arkadaşlarının ağır yaralanması üzerine doğal tepkilerini gösteren okul öğrencilerinin protestoları sırasında güvenlik kuvvetlerince gözaltına alınan arkadaşlarımız da derhal salıverilmelidir."

BİR ÖĞRETMEN SALDIRIYA UĞRADI

Urfa — Urfa'da dün saat 9 sıralarında Sarayönü caddesi Zincirlikapı mevkiinde, Merkez Sarıışık köyü, ilkokulu öğretmenlerinden, TÖB-DER üyesi olduğu bildirilen Emin Kurtaran, silahlı saldırı sonunda ağır şekilde yaralandı. Yaralı öğretmen kaldırıldığı Urfa devlet hastahanesinde tedavi altına alındı.

Olayda yolda yürümekte olan şoför Halil Demir de yaralandı. Yaralı Urfa devlet hastahanesinde tedavi altına alındı. Polis, vuran kişinin eşkalinin tesbit edildiğini yakalanmasına çalışıldığını bildirdi.

BALIKESİR'DE GÖZALTINA ALINAN POLİSLE, TÜRKER AYNI APARTMANDA KALIYORDU

Balıkesir'de Kemal Türker'in kaçmasına göz yuman polis memuru Celal Altun'un, Türker'le aynı apartmanda kaldığı öğrenildi. Yol Su Elektrik İşçilerinin verdiği bilgilere göre, Celal Altun kaçan sağ terörist Kemal Türker'e gözaltına alınışı sırasında yakınlık gösterdi.

Bu arada MHP'nin Balıkesir'deki olayları incelemek üzere bir heyet gönderdiği bildirildi.

COŞKUN ÜNAL ARANIYOR

Bir kaç gün önce Balıkesirde saklandıkları yerde güvenlik kuvvetleri tarafından yapılan bir operasyon sonucu ele geçirilen komandolara para gönderdiği belirlenen Cengiz Ünal'ın Ankara'da aranmasına başlandığı bildirildi.

Ankara Emniyet Müdürlüğü yetkilileri konuyla ilgili olarak hiç bir açıklama yapmayacaklarını, tahkikatın gizli olarak sürdürüldüğünü ve aramaların aralıksız olarak devam ettiğini söylediler.

Emniyet yetkililerinin verdiği bilgiye göre özel olarak oluşturulan bir tim bu işle görevlendirildi.

DENİZLİ'DE YAKALANANLAR TİKKO ÜYESİ

İkisi İzmir'in Hatay semtinde, biri Denizli'de silahlı çatışma sonucu polis tarafından ele geçirilen TİKKO üyesi oldukları öne sürülen 3 kişinin şimdiye kadar giriştikleri eylemler polis tarafından açıklandı.

Yetkililer, dün düzenledikleri basın toplantısında, sanıklardan İsmet Çelik'in, daha önce Foça komando okulunda assubay olarak görev yaptığı, ancak bazı nedenlerle ordudan atıldığının saptandığını söylediler.

Birinci şube müdürlüğü yetkilileri, dün adliyeye sevkedilen 3 kişi dışında, birisi kız 3 kişinin daha arandığını belirtmişlerdir.

1 Mayıs kutlama törenlerine katılmak üzere İzmir'e giderken sıkıyönetim görevlileri tarafından gözaltına alınan Makine Mühendisleri Odası Başkanı Fevzi Solt Kara Kuvvetleri Askeri Mahkemesinin dün yaptığı inceleme sonunda tahliye edildi.

Bilindiği gibi Solt, demokratik kitle ve meslek örgütleri 1 Mayıs törenlerine götürecek otobüslere verilecek parayı yanında taşıdığı gerekçesiyle gözaltına alınmıştı. Solt, gözaltına alınışından 15 gün sonra çıkarıldığı sıkıyönetim mahkemesi tarafından tutuklanmıştı. Solt'un avukatları kara kuvvetleri askeri mahkemesine başvurarak konunun yeniden gözden geçirilmesini istediler. Askeri makeme de dün yaptığı inceleme sonunda Solt'un tahliyesine karar verdi.

İGD YÖNETİCİSİNE 4'ER YIL CEZA VERİLDİ

İlerici Gençler Derneği Yenişehir Şubesi Yöneticisi 4 genç birer yıl hapis cezasına çarptırıldılar. Ankara 3 ncü ağır ceza mahkemesinin ilerici gençleri mahkûm ederken, yayınladıkları bildiriyi bilirkişiye inceletmediği bildirildi.

GEREKÇE

ODTÜ'de geçen yıl meydana gelen olaylar nedeniyle yayınlanan bildiride «işbirlikçi burjuvazinin güdümündeki hükümeti MC bütün çirkinliğiyle ODTÜ'ye saldırdı» şeklinde sözlerden dolayı 159/1'den mahkûm olan dört İGD yöneticisi'nin isimleri şöyle: Haldun Kaçar, Cüneyt Ataker, Tahir Albayrak, Fevzi Akar.

4 İGD'Lİ YÖNETİCİSİNİN

Hükümetin manevi şahsiyetine hakaretten birer yıl hapse mahkûm edilen gençler, mahkemenin kararına göre ayrıca 4'er ay da çeşitli illerde emniyet gözetiminde bulundurulacaklar.

İGD'NİN AÇIKLAMASI

Aslosmanpaşa'da önceki akşam Plevne Lisesi ilerici öğrencilerinden Ersen Demirel'in öldürülmesi üzerine İGD' İstanbul Bölge Sekreteri A. Fuat Vardar bir açıklama yaparak olayı kınadı. Son günlerdeki saldırıların sivri ucunun işçi sınıfı yolundan yürüyen gençlere yöneldiğini bildiren Vardar, açıklamasında daha sonra şöyle dedi: «İlerici gençleri demokratik güçlerden yalıtlama girişimleriyle artan faşist terörün ilerici gençlere yönelmesi, birlik düşmanlığının kime yaradığının açık kanıtıdır. Faşist darbe peşinde koşanlara, emperyalist dayatmalara, tekellerin giriştikleri saldırı kampanyasına karşı eylem birliği her zamankinden daha zorunlu ve yakıcıdır.»

BİR EVE BOMBA ATILDI

Kütahya'da ilerici öğrencilerin kaldığı eve önceki gece saat 01.00 sıralarında kimlikleri saptanamayan kişilerce tahrip gücü yüksek bir patlayıcı madde atıldı. Evde hiç kimsenin bulunmaması nedeniyle herhangi bir can kaybı olmadı.

Meydana gelen patlama sırasında çevrede bulunan binaların camları kırıldı.

İKİ KOMANDO YAKALANDI

Bu arada İskenderun'da çeşitli tarihlerde meydana gelen anarşik olaylara isimleri karışan ve güvenlik kuvvetlerince aranan Recep Coşkun ve Ramazan Türksever isimli komandolar yakalandılar.

Emniyet müdürlüğü yetkilileri tarafından verilen bilgiye göre, yakalanan komandolar bir kişiyi tabanca ile kolundan yaralamak, görevli polis otosuna silahlı ateş etmek, iki kişiyi muhtelif yerlerinden yaralamak ve bir eve patlayıcı madde atmak suçlarından aranıyorlardı.

Güvenlik kuvvetlerinin aldıkları bir ihbarı değerlendirmek suretiyle komandoların kaldıkları yere baskın yapıldığı ve Recep Coşkun ile Ramazan Türksever'in eylemleri sırasında kullandıkları silahlarıyla birlikte ele geçirildiği bildirildi.

Yapılan sorgulamalarından sonra Cumhuriyet Savcılığına gönderilen komandolar, tutuklanarak cezaevine gönderildiler.

KONGRE İLANI

Halkevimiz Olağan Genel Kurulu 3 Haziran 1979 Pazar günü saat 11.00'de Halkevi Lokalinde yapılacaktır. Günden aşağıya çıkarılmıştır. Bütün üyelere duyurulur.

GÜNDEM:
1. Açılış ve saygı duruşu,
2. Başkanlık divanı seçimi,
3. Raporların okunuşu,
4. Eleştiriler ve aklama,
5. Seçimler.

Kasımpaşa Halkevi Yönetim Kurulu

YİTİK

İ.Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesinden aldığım karneyi yitirdim. Hükümsüzdür.
İbrahim Kurt
(Po: 1522)

Türkiye Uluslararası Kadın Hakları Enstitüsü kurulmasından yana

Birleşmiş Milletler, (A.A.) - Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyinin ikinci komitesinde konuşan Türk delegesi Gürsel Demirok, bir Uluslararası Kadın Hakları Enstitüsü kurulması önerisinin, «Kadın On Yılı» programının uygulamaya geçilmesinde hayati önem taşıdığını söyledi.

Demirok, enstitünün yeri ve nitelikleri konusundaki görüşmelerin kısa zamanda sonuçlandırılması dileğinde bulunduktan sonra mütevelli heyet üyelerinin atanması konusunda Türkiye'nin, çoğunluğun görüşlerine katılmaya hazır olduğunu kaydetmiştir.

Demirok, aynı komitede yaptığı bir başka konuşmada da, bir uluslararası gençlik yılı ilanının olumlu bir adım olacağını ve bu şekilde, dünya gençliğini yakından ilgilendiren bütün sorunların uluslararası düzeyde tartışılabileceğini kaydetti.

İkinci komitenin, göçmen işçilerin sorunları üzerindeki görüşmelerinde Türkiye'nin görüşleri, Ünal Maraşlı tarafından açıklanmıştır.

Göçmen işçiler için uluslararası bir anlaşmaya gidilmesi konusundaki görüşleri yorumlayan Maraşlı, genel kurulun genel sekretere bu konuda, üye ülkeler, Birleşmiş Milletlere bağlı kuruluşlar ve özellikle Uluslararası Çalışma Örgütünün görüşlerini alması için yetki verdiğini hatırlattı.

Maraşlı, kişinin ailesiyle birlikte yaşamasının temel insan haklarından olduğunu belirterek göç hareketinin, aile birliğini temelinden yaraladığını söyledi.

ABD SALT

(Baştarafı 1. Sayfa'da) nizasyon programına ilişkin olarak gündeme getirdiği yeni silahların söz konusu olabileceği özellikle gizlemesi dikkat çekti.

SALT anlaşmasının dünya barışı açısından gerçekten büyük bir kazanım olması sonucu kimi büyük silah tekellerinin kısıtlamalarla karşı karşıya kalmaları üzerine, NATO'nun modernizasyon programı adı altında gündeme alınan yeni silahlanma yarışının, Pershing, MX gibi füzeleri ve nötron bombasını içerdiği bildiriliyor. Silah tekellerinin Senato ve Temsilciler Meclisindeki adamları tarafından SALT'a karşı başlatılan kampanyanın da yeni tip silahların üretimine hemen başlanmasını hedeflediği belirtiliyor.

Öte yandan ABD'nin NATO'nun tüm müttefiklerine, bu arada Belçika ile Portekiz'e son zamanlarda bu silahların depolanması konusunda yaptığı baskılar Avrupa basınına yansırken, Türkiye ile ilgili pazarlıklarda da yine aynı konunun sözkonusu olabileceği ileri sürüldü. U-2'lerin bu pazarlıklarda bir paravana olarak kullanılması ihtimali üzerinde duran gözlemciler, ayrıca Sovyetler Birliği'nin U-2 uçuşlarına ses çıkarmayacağı izleniminin yayılmasına çalışıldığına da dikkat çektiler. Bilindiği gibi Türkiye'de olduğu gibi, Batı basınında da çıkan haberlerde, bu uçakların tümüne karşı olan Sovyetler Birliği'nin Türkiye toprakları üzerinde Amerikan U-2 casus uçaklarına izin vereceği, hatta sesini çıkarmayacağı yolunda söylentiler yayılmakta.

Demirel

(Baştarafı 1. Sayfa'da) etmiştir. «Komünizmi her gördüğünüz yerde ezin» diyen Atatürk'le «komünizm serbest olmalıdır» diyen bugünkü Halk Partisi yönetiminin uzaktan yakından fikri bir bağı olamaz" dedi.

Türk milliyetçiliğinin kendilerinin ilham kaynağı olduğunu söyleyen Demirel, bugünkü düzenin işlemeyen yerleri olsa bile düzeltilmesine mani olmadığını belirtti.

Devletin dış itibarını zedeleyen, ülkenin bütün dış meselelerini çözülmesi zor hale getirenin bugünkü hükümet olduğunu kaydeden Demirel, "Türkiye'nin Dışişleri Bakanı'nın yapması lazım gelen işleri Aşağı Saksonya Maliye Bakanı'na yaptırmaya kalkan milletin gururu ile oynayan bu hükümettir" şeklinde konuştu.

SSCB ile

(Baştarafı 1. Sahifede) ma alanında uzman, kaynak, malzeme ve yedek parça yardımında Sovyetler Birliği ile işbirliği yapılması için anlaşmaya varıldığını söyledi. Baykal, «Çok iddialı bir başlangıçla yola çıkmadık. Somut bir işbirliğiyle başlayıp daha ileri boyutlarda işbirliğini hedefliyoruz» dedi. Baykal, teknik işbirliği ile ilgili mukavelelerin 3 ay içinde hazırlanacağını ve malzemelerin kredi ile verileceğini de sözlerine ekledi.

Sovyetler Birliği Jeoloji Bakanı Kozlovski de yaptığı konuşmada petrol ve gaz aranması gibi hassas bir konuda işbirliği başlatmanın oldukça zor olduğunu belirtti ve «Biz mütevazi fakat güvenli bir adımla bu işe başlıyoruz. Ben bu işbirliğine iyimser bakıyorum. Bazı zorlukların olabileceğine inanıyorum ama bizim ikili işbirliği için gayretlerimizi, özel olarak belirtmek isterim. Sovyetler Birliği Jeoloji Bakanlığı üzerine düşen görevleri yapmaya gayret gösterecektir. Aramızda karşılıklı güven havası olduğunu belirtmek isterim. Bu birbirimizi iyi anlamakta yardımcı olacaktır» dedi.

Sovyetler Birliği Jeoloji Bakanı dün akşam ülkemizden ayrıldı.

Ankara — Türkiye ile Sovyetler Birliği arasında Karadeniz, deniz sınırının belirlenmesini sağlayacak yön işaretlerinin temeli 30 Mayıs Çarşamba günü atılıyor.

Türk-Sovyet Deniz Sınırını İşaretleme Ortak Komisyonunun daha önce aldığı bir karar uyarınca da, iki ülke uzmanlarından oluşan çalışma grupları dün Sarp'da yeniden biraraya geldiler.

Yön işaretlerinin konum yerlerinin denetlenmesi ve bölgenin topografik planının yapılması için kurulan çalışma gruplarının ortak toplantısı, bir hafta sürecek.

Bilindiği gibi, ortak komisyonun Ankara'daki son toplantısında Türkiye ile Sovyetler Birliği arasındaki deniz sınırının işaretlenmesine ilişkin tüm protokol ve talimatlar hazırlanmış ve parafe edilmişti. Bu belgeler, yön işaretlerinin yapımının tamamlanmasından sonra taraflarca imzalanacak.

Federal Almanya

(Baştarafı 1. Sayfa'da) te yürüttü. 1958'de Hukuk Profesörü olan Carstens, 1955'te Hıristiyan Demokrat Parti üyesi olarak hükümette önemli görevler aldı. 1955 ile 1969 yılları arasında Carstens sırasıyla Dışişleri Bakanlığı Müsteşarlığı, Savunma Bakanlığı Müsteşarlığı ve Başbakanlık Müsteşarlığı görevlerinde bulundu. Ayrıca Birleşik Amerika, Sovyetler Birliği ve Yakın Doğu'daki bazı önemli olaylarda Federal Alman Hükümetini temsil etti. Carstens, Brandt -Scheel Sosyal Demokrat-Liberal Koalisyon Hükümetinin 1969 sonbaharında işbaşına gelişi üzerine, hükümetteki görevlerinden istifa etti.

1972'de Schleswig-Holstein milletvekilliğine seçilen Carstens, Parlamentoda iyi bir konuşmacı olarak kısa zamanda ün kazandı. 1973'te Hıristiyan Demokrat Parti Parlamento Grup Başkanlığına seçilen Carstens, 1976 Aralığında da Meclis Başkanı seçildi.

Wells Fargo

(Baştarafı 1. Sayfa'da) nedenle Wells Fargo konusu tamamen kapanmıştır» dedi.

Bilindiği gibi Birleşik Amerika'nın en büyük bankalarından biri olan Wells Fargo'nun bazı tarım ürünlerinin bankaya rehin olarak bırakılması karşılığında 125 milyon dolar kredi açmasına ilişkin anlaşma büyük tartışmalara yol açmıştı. Kredi anlaşmasının birinci bölümü olan Maliye Bakanlığı ile Wells Fargo arasındaki anlaşma ile ikinci bölümü olan Ziraat Bankası'nın «rehin ajanı» olmasına yönelik anlaşmalar imzalanmış, ancak anlaşmanın yürürlüğe girebilmesi için gereken Tarım Ürünlerini rehin bırakılmasına yönelik üçüncü bölüm anlaşma ise Ticaret Bakanı'nın emriyle Tarım Satış Kooperatifleri Birliklerince imzalanmamıştı.

OECD ile görüşmeler tamamlandı

Ankara (ANKA) — Kısa adı OECD olan Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün üst düzeydeki dört yetkilisi Türkiye'ye geldiler ve Maliye Bakanlığı'nda düzenlenen bir toplantıya katıldılar.

Toplantıda, OECD yetkilileri ile Maliye Bakanlığı görevlilerinin 30 Mayıs Paris Konferansı öncesinde «Türkiye'ye sağlanacak ekonomik yardım» çalışmalarında ulaşılan son aşamayı gözden geçirdikleri bildirildi.

Türkiye'ye gelen dört kişilik OECD Heyeti, OECD Genel Sekreter Yardımcısı Charles G. Wootten, OECD Ekonomik Danışmanı Dr. Anderson, OECD bünyesindeki Türkiye Konsorsiyumu Başkanı Dr. Giel ve Konsorsiyom Genel Sekreteri Dr. Alfred Kuhn'dan oluşuyor. OECD Heyeti ile Maliye Bakanlığı'ndaki toplantıya, Türkiye adına ise, Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu, Müsteşar Vural Gürsavaş ve Hazine Genel Müdürü Aysel Öymen katılıyor.

OECD yetkilileri ile yapılan toplantıda, Türkiye'ye sağlanacak yardım konusunda Federal Almanya Başbakanı Helmut Schmidt adına temaslar yapmakla görevli Walter Kiep'in son raporu konusunda bilgi alış-verişi yapıldığı öğrenildi. Kiep tarafından önceki gün Schmidt'e sunulan bu raporda, bilindiği gibi, Türkiye'ye sağlanması olası yardıma ilişkin bilgiler verilmiş ve yardımın işlerlik kazanması Türkiye'nin siyasi ve askeri sorunlarda «katı» olarak nitelenen tutumunun yumuşatılması gereği üzerinde durulmuştu.

Baykal tüzük

(Baştarafı 1. Sayfa'da) tan vazgeçti.

Baykal taraftarlarının, Genel Merkez'in, tüzük değişikliği önerisini Kurultay gündemine aldırmamakta ısrar etmeleri üzerine, parti meclisinin kurulması yönündeki çalışmalarını sürdürecekleri bildirildi. Genel Yönetim Kurulunun son tutumunu «güvensizlik» bulduklarını ifade eden Baykal taraftarları, «Genel Merkez, elindeki bir imkânı kullanıp, tüzük değişikliğini gündeme aldırmadan reddettirmek peşindedir. Oysa, biz tüzük değişikliğinin mutlaka bu Kurultay'da yapılması için ısrar etmemiştik. Tüzük değişikliği, Kurultay gündemine alınır, ama daha sonra da sonuçlandırılabilirdi» dediler.

Baykal'ın, dün yapacağı bildirilen açıklamasında, uzlaştırıcı bir çağrı yapacağı «Tüzük değişikliğinin gündeme alınacağı umuduyla» muhalefeti Genel Başkanın etrafında toparlamaya çağıracağı söyleniyordu.

YABANCI KONUKLAR

Ankara'da bugün çalışmalarına başlayacak olan CHP 24. Kurultayı'na çok sayıda yabancı davetlinin katılacağı bildirildi.

Bu arada Sovyetler Birliği'nden çağırılan Parlamento Başkanlık Divanı'ndan Stikov'un gelmeyeceği öğrenildi.

Kurultay'a katılacak davetliler arasında Sosyalist Enternasyonal Genel Sekreteri Bernt Carlsson ve Hollanda'yı temsilen milletvekili Pietr Dankert de bulunuyor.

CHP 24. Kurultayı'na katılacak diğer yabancı davetliler ise şöyledir:

Kıbrıs Türk Federe Devleti'nden Ulusal Birlik Partisi, Cumhuriyetçi Parti, Halkçı Parti, Toplumcu Kurtuluş Partisi ve Demokratik Halk Partisi temsilcileri,

Senegal'den milletvekili Joseph Mattia,

Romanya'dan Devlet Başkanı Çavuşesku'nun yardımcısı Rudulescu.

Yugoslavya Çalışan Halkını Sosyalist Birliği'nden Pragan Radic.

Bulgaristan Vatan Cephesi'nden, Petiov, Fakaliev ve Lubenov.

Macaristan Vatansever Halk Cephesi'nden Gyula Szetistvanyi, Tunus Adalet Bakanı Selahattin Bali, İsveç Sosyalist İşçi Partisi Dış İlişkiler Görevlisi Gunnar Stennar, Japonya Sosyalist Partisi'nden Sugi Yama ve Nu Haga, Irak Devrim Komuta Konseyi üyesi Devlet Başkanı Hasan El Bekir'in özel temsilcisi Abdülfattah Al Yasin, Portekiz Sosyalist Partisi'nden Rui Mateus.

LİGİN ZİRVESİNDE DE, DİBİNDE DE AYNI ENDİŞE VAR: ŞİKE

- Şampiyonluk mücadelesi veren Trabzonspor, Fenerbahçe ve Galatasaray yöneticileri birbirlerini şike yapmakla suçluyorlar
- Kümede kalma mücadelesi veren takımlarda aynı korkuyu yaşıyorlar ve hemen hepsi «Şike yapılmazsa ligden düşmeyiz» diyorlar

FUTBOLUMUZDA LEKE VAR

Ligde şampiyon kim olacak. Bu sorunun yanıtına iki hafta, bir başka deyişle 180 dakika kala üç şampiyon adayı Trabzonspor, Fenerbahçe ve Galatasaray aynı çizgide birleşiyorlar. «Eğer şike olmazsa biz şampiyonuz...»

Ne garipti ki şampiyonluk için mücadele eden üç takımın sorumluları «şike» korkusundan söz ederken kümede kalma mücadelesi veren takımlarda aynı korkuyu yaşıyorlar ve onlarda şunları söylüyorlar «şike yapılmazsa ligden düşmeyiz...»

Lig mücadelesinin son iki haftasında serpilenen bu cir kin görüntüler ve tartışmalar ligde büyük bir ölçüde gölge düşürdü...

ŞAMPİYON KİM OLACAK

Son iki maçını deplasmanda güçlü takımlarla oynayacak olan lider Trabzonspor'un tek avantajı yok. Zira iki maçı da deplasmanda. Adana'da ve hentüz tehlikeli bölge bündde bulunan Adana Demirspor ile yapacakları maç pek kolay olmayacak. Son maç ise Eskişehir'de. İlk deplasmana oranla çok daha iyi deplasman, ama Fenerbahçe'nin son iki maçı için puan kaybına tahammülü yok. Ancak, sarı-lacivertli takım, artık eskisi gibi deplasmandan puanı kolay çıkartamıyor. Hatta deplasmandan bir süredir eli boş bile dönmeye başladı.

Galatasaray ise, hırs ve kollektif futbola yatırım oyuncularının formu sayesinde son beş haftada şahlanmış durumda. Beş maçı kazanıp 16 gol atan ve yalnızca 3 gol yiyen Galatasaray'ın avantajı bir maçının kendi sahasında olaşı. Ligden düşen Kırıkkale'ye Galatasaray'ın fark atması zor değil, tabii ki sarı-kırmızılı takım İzmir'de bu hafta renkdaşı Gözetepe ile yapacağı maçtan tek değil çift puan çıkartmaz koşuluyla. Ne var ki, Göztepe son haftalardaki formu ve de iki sezon öncesi renkdaşının oyununa gelişinin henüz umutulmuş olmaması nedeni ile kolay bir lokma olmayacağa benzer. Bu da Galatasaray'ın tüm avantajlarının üzerindeki bir kuşku bulutu.

Lider Trabzonspor'un iki deplasman maçını beraberlikle bitirmesi normal. Bu durumda 41 olur. Fenerbahçe için de en iyi sonuç yine iki deplasman beraberliği. Bu varsayımla Fenerbahçe'nin da puanı 40'a bulacak. Galatasaray'ın Göztepe deplasmanına bir, Kırıkkale maçına da iki puan verirsek toplam 3 puan ...ur ki, 40 puan Galatasaray'ı şampiyon yapmaya yetmez. Trabzonspor şampiyon olur. Bordo-mavili takım son iki maçtan üç puan çıkartırsa rahatlıkla mutlu sona ulaşır. Fenerbahçe'nin ise en az üç veya dört puan çıkartması gerek. Kısacası Türkiye Ligi'nde şampiyon bu hafta kolay kolay belli olmaz. Ama şansalı takım ortaya çıkabilir. Örneğin üç takımdan hangisi galibiyet alırsa şampiyonluğa en yakın takım olur.

Aslında bu matematik hesapları, yanıltabileecek olaylar olabilir. Zaten bu üç takımın da yöneticileri kuşkularını dile getirirken, «şike» sözünü bol bol kullanıyorlar. Son iki haftanın neler getirebileceğini kestirmek çok güç. Beklemek, dezelıikle bu haftaki maçların sonuçlarını görmek ligde şampiyon takımı bir ölçüde belirleyecektir...

YORUM

Gündemde yine şike

ŞAMPİYON olan takım gerçekten mutlu olabilecek mi? «Hiç sanmıyoruz. Çünkü spor adına yıldırdır öylesine dedikodulu, öylesine cirkin oyunlar tezgahlanıyor ki, ilg bitimlerinde şampiyon takımın onuru tur atması gülüne bir gösterden ileriye gitmeyecektir...

HAFTALARDIR süregelen oyunlar şu günlerde açıkca tezgahlanıyor. Düşünün bir kez. Maçı yöneten hakem futbolcuları uyarmak gereğini duyuyor. Tüm bunlarını yöneticisi Futbol Federasyonuna bir dolu ihbar mektupları yağıyor. Dahada ötesi maçlarını yeminli gözlemcileri «Bu maç şikeyli» diye raporlar veriyorlar..

ARTIK gerçekleri kabullenelim. Hiç bir takım olmıyor ki bulundukları yere gelmemişlerdir. Biz bunlara söylerken, Futbol Federasyonu Başkanı, gözlemcisi, antrenörü de aynı görüşü paylaşmışlar, açıkca «şike» olayının varlığını doğrulamışlardır.

YAPILACAK tek seçenek kalmıştır.. Futbol Federasyonu eldeki verileri değerlandirmeli «Şike» yapan kulüpleri cezalandırmalıdır.. «Eğer şike yapmazsa» diye bir ihtar mektupları yağıyor. Dahada ötesi maçlarını yeminli gözlemcileri «Bu maç şikeyli» diye raporlar veriyorlar..

ARTIK gerçekleri kabullenelim.. Hiç bir takım olmıyor ki bulundukları yere gelmemişlerdir. Biz bunlara söylerken, Futbol Federasyonu Başkanı, gözlemcisi, antrenörü de aynı görüşü paylaşmışlar, açıkca «şike» olayının varlığını doğrulamışlardır.

YAPILACAK tek seçenek kalmıştır.. Futbol Federasyonu eldeki verileri değerlandirmeli «Şike» yapan kulüpleri cezalandırmalıdır.. «Eğer şike olmazsa biz şampiyonuz...»

LİGİN bitimine iki hafta kala futbolumuzdaki gündem budur.. Sanıyoruz dahada gündemden inmeyecektir... Zira rüşvetin, spordaki adı olan «Şike» rüşvetle ayrı kaynaktan doğmektadır. Bu kaynak kurutulmadan da şikenin kesinlikle önlenmesi olanağı yoktur...

Politika

Altay ilk maçtaki avantajını koruyamadı

KUPAYI F.BAHÇE KAZANDI: 2-0

Hakem: Hilmi Ok.

Fenerbahçe: İvanceviç, Onur, Yenal, Erol, Cem, Şevki, Ali Kemal, Önder, Raşit Cemil, Engin.

Altay: Alptuğ, Sabahattin, Bilâl, Zafer, Mithat, Şeref, Nevruz, Mustafa (3), Bora, Akif, Murat.

Fenerbahçe İzmir'de 2-1 kaybettiği maçın rövanşını Raşit ve Önder'in attığı gollerle 2-0 kazanarak Türkiye Kupasının sahibi oldu.

Oyuna Fenerbahçe hızlı başladı. Özellikle Ali Kemal'in çıkıştırdığı akınlar Altay defansını güç duruma da bırakıyordu. 3 üncü dak. Ali Kemal'in kullandığı corner atışını Raşit kafayla Altay sağlarına taktı. (1-0) Golden sonra oyunda denge sağlandı. 12 nci dak. ilerı çıkan Altay sağbek Sabattin kaleye paralel sert ve güzel bir orta yaptı. Nedense orada bulunması gereken Altay'lı futbolcular o anda maç izleyicisi oldular. 25 nci dak. Engin sol taraftan büyük bir hızla girdi ortaladı. Topla buluşan Ali Kemal topu savuta attı. Devrenin böyle bitecegi sanılırken Altay Altay maçın en önemli fırsatını yakaladı. Altı pasla topla buluşan Bora topu dışarı atarak büyük bir şansı kullanamadı. Birinci devre böylece (1-0) Fenerbahçe'nin lehine sona erdi.

İkinci yarının 57. dak. Raşit kafayla indirdi; Önder tamamladı. (2-0)

Fenerbahçe ikinci golden sonra rahatladı. Altay ise bir gol atabilmenin yollarını bilinçsizce yüklenerek aradı. Bunda başarılı olamayınca maç (2-0) Fenerbahçe'nin yengisiyle bitti. Böylece 17 nci Türkiye Kupasını Fenerbahçe kazandı.

Balıkesir Bahçelievler İlkokulu kız ve erkek atletizm takımı görülüyor.

ISPARTA BAHÇELİEVLER İLKOKULU ATLETİZMDE GRUP BIRINCISI OLDU

Isparta — Isparta Bahçelievler İlkokulu kız takımı Balıkesir'de yapılan puanlı atletizm müsabakalarında birinci olmuştur. Aynı müsabakalarda erkek takımı ise üçüncülüğü elde etmiştir.

Takımları Balıkesir'e götüren okul müdürü Mehmet Eren, kız sporcuların başarılı yarışmalar çıkardıklarını ve Isparta'ya grup birinciliğini getirdiklerini söylemiştir. Bütün branşlarda kız sporcularını dikkatleri üzerlerine topladıklarını belirten Eren Eskişehir'de yapılacak Türkiye Birinciliği'ne de iddalı olarak hazırlandıklarını ifade et miştir.

Kız takımının birincilik erkek takımının da üçüncülük gibi başarılarla dönmesi üzerine Bahçelievler İlkokulu'nda büyük sevinç yaşanmıştır.

Üç sporcumuzun katıldığı Avrupa judo şampiyonası bugün başlıyor

24-27 Mayıs tarihleri arasında Brüksel'de yapılacak Avrupa Judo Birinciliğine katılacak ulusal judocularımızdan Ömer Erol, Bülent Yeşilnur, Salim Başboğ, Judo ve Taekwon-Do Federasyonu Teknik Kurul üyesi ve Kongre Delegesi Dr. Ferdun Yenisey başkanlığında dün sabah İstanbul'dan uçak la Brüksel'e gitmişlerdir.

Balkan Birinciliğinde dereceye giren bu judocularımız bugün başlayacak olan Avrupa Judo Birinciliğinde da başarılı olmaları beklenmektedir.

Minik ve Genç Karmalar Futbol Birinciliği yarın başlıyor

Ankara (A.A.) — Bölgelerarası minik ve yıldız genç karmalar futbol birinciliği ikinci kademe grup maçları, 25 - 27 Mayıs günleri Eskişehir ve Sivas'ta, eleme usulüne göre oynanacaktır.

Eskişehir grubundaki mücadeleye katılacak karmalar şunlardır: İstanbul Minik - Yıldız, Konya Minik, Kayseri Minik, Bursa Yıldız, Denizli Yıldız, Afyon Yıldız ve Ankara Yıldız.

Sivas'taki mücadeleye ise şu takımlar katılacaktır:

Gaziantep Minik - Yıldız, Trabzon Minik - Yıldız, Kastamonu Minik, Nevşehir Yıldız, Diyarbakır Yıldız, Tokat Yıldız.

İSKOÇYA'DA RANGERS'I 4-2 YENEN CELTIC ŞAMPİYON OLDU

Glasgow, (A.A.) — İskoçya Birinci Liginin son maçında yıllarının takımı Celtic, ezeli rakibi Rangers'i son 23 dakika içinde attığı 4 golle yenerek İskoçya tarihindeki 31. lig şampiyonluğunu kazanmıştır.

Kızlar Hentbol Birinciliği İstanbulda yapılacak

Ankara (A.A.) — Kulüplü kızlar Türkiye hentbol birinciliği 25 - 27 Mayıs günleri arasında İstanbul Beşiktaş spor salonunda 8 kulüblün katılmasıyla yapılacaktır.

Öte yandan, ulusal hentbol genç takımı ile Hentbol kampı da 27 Mayıs'ta Bursa da başlayacaktır.

3 Haziran'da sona erecek kampa 20 sporcu katılacaktır.

AMERİKA FUTBOL SİRKİNDE SON GELİŞMELER

Cruyff Aziek'e transfer oldu...

PASADENA — Hollandalı «Sarı Fare» Johann Cruyff Los Angeles'ın Aztek takımıyla anlaşma imzalamıştır.

32 yaşındaki dünyanın en büyük futbolcularından biri olarak kabul edilen Johann Cruyff, böylece futbolu bırakıktan 6 ay sonra yeniden yeşil sahalara dönmektedir. Cruyff'a bu transfer için ödenen para açıklanmamış, sadece Aztek Kulübü Başkanı Poblesk, Cruyff'un dünyanın bir transferden en fazla para alan futbolcusu olduğunu söylemekle yetinmiştir.

PELE'DEN ÜSTÜN

Aztek takımının antrenörü Rinus Michel ise Cruyff'un Pele'den üstün olduğunu belirterek «Pele Amerikaya futbol yaşamının sonunda gelmişti, Cruyff ise, sporculuk yaşamının doruğunda bulunduğu bir dönemde Amerikada futbol oynayacaktır. Bu nedenle de Cruyff'un Amerikan futboluna Pele'den daha fazla katkıda bulunacağına inanıyorum» demiştir.

Michel, antrenörlük yaşamında, Cruyff kadar kabiliyetli oyuna izleyen ve yetenekli futbolcuya rastlamadığını da sözlerine eklemiştir.

ÖZEL MAÇTA ALMANYA İRLANDA'YI 3-1 YENDİ

Dublin, (A.A.) — Sah geçesi Dublin'de oynanan özel maçta Batı Almanya İrlandayı 3-1 yenmiştir. Alman takımının gollerini Rummenigge, Kelsch ve Höness İrlanda'nın tek golünü ise Gerry Ryan atmışlardır.

İSVİÇRE İZLANDAYI 2-0 YENDİ

Avrupa Uluslar Kupasının ikinci oyun maçında İsviçre İzlandayı 2-0 yenmiştir.

İSKOÇYA, KUZEY İRLANDAYI 2-0 YENDİ

İngiliz Adaları Şampiyona su maçında İskoçya Kuzey İrlandayı 1-0 yenmiştir. Maçın tek golünü Leeds United'li Arthur Graham atmıştır.

Ofsayt

ŞAMPİYON OLACAKLARMIŞ...

Beşiktaş Başkanı Gazi Akınal «Ondokuzdaki mevsim şampiyon olabilmek için her türlü olanağı demeyeceğiz» demiş.

Eyvah, şikeci kulüplere bir rakip daha mı çıkıyor?..

HIZLI GELİŞENLER...

Beden Terbiyesi Genel Müdür Vekili Ergün Aymergen, «Genç lere önem vermenin ürününü gireşte gördük» demiş.

Ya sahı Aymergen. Göreve geleli sırada iki ay oluyor. Güreşçi gençler dediğin bu iki ay içinde mi büyüdü.

HA GAYRET İMAM...

İstanbulspor antrenörü Sabahattin Kurdoğlu, futbol sahalarında ki «İmam Sabahattin» İstanbulspor'un küme düştüğünde Kurdoğlu... Çünkü yaptığımız spor değildir. Türkiye'de futbol oynamak elmayettir. Bizim küme düşmemizden Beden Terbiyesi Teşkilatı sorumludur» demiş.

Ha gayret Sabahattin. Biraz daha düşünsen gerçekleri bulursun...

Manisa'daki grup eleme maçları zorlu geçiyor

AMATÖR GENÇLER TÜRKİYE ŞAMPİYONASI BAŞLADI

MANİSA — Amatör kulüplerin genç takımları arasında Türkiye şampiyonunu belirlemek üzere yapılan grup eleme maçları Manisa'da başlamıştır.

Oldukça zevkli ve çekişmeli geçen karşılaşmalar büyük bir sporsever kitlesi tarafından da izlenmektedir.

Manisa'daki Batı Anadolu grubunda Isparta Merkez Gençlik, Afyon Demirspor genç takımını 1-0 yenmiştir. Balıkesir bölgesi şampiyonu Edremit Genç ise Antalya Sertkspor genç takımı önünde penaltı atışları ile galibiyete ulaşmıştır. Maçın normal süresi 1-1 bera bere sona erince, uzatıma oynanmış, beraberlik yine bozulmayınca penaltı atışlarına başvurulmuştur. Edremit genç takımı penaltı atışlarında rakibini 5-3 yenmiştir.

Aymergen, Emre'yi kutladı

Ergun Aymergen, Bulgaristan'da yapılan Balkan Gençler Güreş Şampiyonasında alınan başarılı sonuçlar üzerine, Güreş Federasyonu Başkanı Vehbi Emre ile antrenör ile sporcuları kutladı.

Müsabakaları izleyen teknik adamlar, şampiyona grup eleme maçlarında şimdilik bir takımın diğeri üzerinde üstünlük sağlayamadığını ve turnuvanın daha çe tin maçlara sahne olacağını söylemişlerdir.

KISA... KISA...

KTFD'YE SPOR MALZEMESİ YARDIMI YAPILACAK

ANKARA — Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünde Genel Müdür Yardımcısı Mazhar Vardar Başkanlığında toplanan bazı federasyon başkan ve genel sekreterleri Kıbrıs Türk Federe Devleti ile Türkiye arasındaki anlaşmaları gözden geçirmiş ve yavru vatana ilk etapta yapılacak yardımları tesbit etmiştir.

TÜRKİYE ESKRİM ŞAMPİYONASI YARIN BAŞLIYOR

İZMİR — Türkiye Eskrim Birinciliği, 25-27 Mayıs tarihleri arasında İzmir'de yapılacaktır.

Atatürk Stadı Eskrim Salonunda yapılacak birinciliklere Ankara, İstanbul, Eskişehir, Bursa, Antalya, Mersin, Kocaeli, Balıkesir ve İzmir bölgeleri katılacaktır.

OKULLAR ATLETİZM BİRİNCİLİĞİ CUMA'YA BAŞLIYOR

İZMİR — Orta Dereceli Okullar Türkiye Atletizm Birinciliği, 25 Mayıs Cuma günü Halkapınar Atletizm Stadında başlayacaktır.

Okulların büyük tatile girmest nedeniyle birçok sporcunun katılması beklenen yarışmalar için, tüm hazırlıkların tamamlandığını bildiren yetkili, ülkemizde yeni Türkiye rekorlarının kırılmasına muhakkak gözüyle bakıtklarını söylemişlerdir.

Yarışmalar 4 gün sürecektir.

KEBEK SORUNU ÇÖZÜMLENECEK MI?

Kanada'da seçimleri Muhafazakâr Parti kazandı

Ottawa, (A.A.) — Onbir yıldan beri iktidarda bulunan Başbakan Pierre Trudeau, salı günü yapılan genel seçimlerde, partisinin lideri Muhafazakârlar karşısın da önemli oy kaybına uğraması üzerine yenilgiyi kabul etti ve yeni hükümeti, ayrılmakta olan Joe Clark'ın kurecağını açıkladı.

Muhafazakârlar 282 üyeli Avam Kamarasında, yapılan ilk tahminlere göre 137 sandalye ele geçirdiler. Trudeau'nun Liberal Partisi ise 113 üyelik kazandı. Kilit partı durumuna gelen Yeni Demokratik Partı 38, Kebek'li ayrılıkçıların partisi olan Sosyal Kredi Partisi ise 6 sandalye ele etti.

Kanada'nın siyaset sahnesine yeni çıkan Joe Clark, ya bir azınlık hükümeti kuracak, ya da sol eğilimli Yeni Demokratlardan destek sağlamaya çalışacak.

ÇETİN SORUNLAR

Lideri Muhafazakârların kuracağı bir azınlık hükümetinin en büyük sorunu, 112 yıllık Kanada Konfederasyonunda birliğin nasıl sağlanacağı olacak. Bilindiği gibi Kebek eyaleti, Kanada'dan ayrılarak bağımsız bir devlet olmak istiyor.

Kanada'nın yeni Başbakan adayı Joe Clark 39 yaşında olup batı dünyasının en genç lideri. Bundan sadece yedi yıl önce siyaset alan Clark, üç yıldan beri de Lideri Muhafazakârların liderliğini yapıyor. Clark'ın hükümet işlerinde hiçbir tecrübesi yok.

Kahire'de 8 kişi casusluk gerekçesi ile tutuklandı

Kahire (ANKA - DPA) — Mısır'ın başkentı Kahire'de, aralarında iki gazeteci ile iki sol eğilimli parlamen to adayının bulunduğu sekiz kişinin bir Doğu Avrupa ülkesi hesabına casuluk yaptıkları gerekçesi ile tutuklandıkları bildirildi.

İngiltere'nin yeni Başbakanı Bayan Thatcher kamu sektöründe kârlı işletmeleri özel teşebbüse satma niyetinde

Dış Haberler Servisi — İngiltere'nin yeni Başbakanı Bayan Thatcher'in kamu kesimindeki kârlı işletmeleri özel teşebbüse satmaya niyetli olduğu açıklandı. İşçi Partisi'nin sol kanadından Neil Kinnock'un yaptığı açıklamaya göre, Muhafazakâr Parti lideri, seçim sonrasında ilk iş olarak bu alana el atacak. Neil Kinnock, partisinin gelecek hükümetinin bu işlemi yeniden dur duracağını da sözlerine ekledi.

Öte yandan İngiltere İşçi Partisi'nin seçim sonuçlarını değerlendiren toplantılarının sürdüğü haber verildi. Partinin Güneybatı toplantısında yapılan eleştirilerde, hükümetin yaşayan sosyalizme karşı bir tavır alması, emekçilerin yaşam koşullarını düzeltmek yerine, ağırlaştırması, seçimi kaybetmesinin başlıca nedeni olarak nitelendirildi.

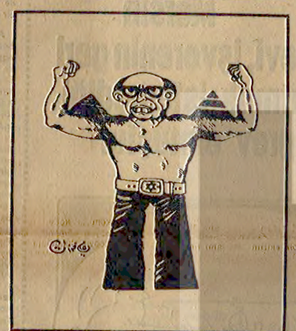

Somoza Rejimi mensuplarının evleri roket ateşine tutuldu

Nikaragua'nın Jinotega kenti çevresinde çarpışmalar sürüyor

GÖRGÜ TANIKLARI KENTİN HALÂ SANDİNİSTA CEPHESİ'NİN ELİNDE OLDUĞUNU AÇIKLADI HAVA KUVVETLERİ SİVİL HEDEFLERİ BOMBALIYOR

Dış Haberler Servisi — Nikaragua'nın Jinotega kentinde Sandinista Cephesi ile Somoza rejiminin Muhafız Birlikleri arasındaki yoğun çarpışmaların sürdüğü bildirildi. Çarpışmaların kentin ticaret merkezinde ve mezarlıklarda yoğunlaştığı, bu arada 900 kişilik Sandinista Cephesi birliğinin kenti hâlâ kontrolü altında tuttuğu haber verildi. Görgü tanıkları, pazartesi günü Somoza yanlısı muhafızlar tarafından yapılan açıklamada, kentin Somoza rejiminin kontrolüne girdiği yolundaki açıklamalarının gerçek dışı olduğunu belirttiler.

Jinotega kenti çevresindeki yoğun çarpışmalar sürerken, şu anda ülkedeki durumun gerginliği ve iktidarının sallanması nedeniyle ABD'de bulunan Somoza'nın yakınları ile adamlarının evleri de roket ateşine tutuldu. Somoza'nın kardeşi ve Muhafız Birliği Komutanlarından olan General Jose Somoza ile İçişleri Bakanı Jose Antonio Mora'nın evleri öncekt günkü hedefler arasındaydı.

Bu arada hava kuvvetlerinin kentı bombardıman ettiği, özellikle de Sandinista Cephesini aktif desteklayen sivillerin evlerini hedef olarak seçtiği öğrenildi.

Brandt Komisyonu Yaşama Sözleşmesi hazırladı

Dış Haberler Servisi — Birleşmiş Milletler Kalkınma ve Ticaret Konferansı UNCTAD'ın 5. toplantısı Filipinler'in başkenti Manila'da devam ederken, Sosyalist Enternasyonal Başkanı Willy Brandt'ın önderlik ettiği ve Dünya Bankası tarafından desteklenen Komisyonun, gelişmekte olan ülkeler için bir «yaşama sözleşmesi» hazırladığı açıklandı.

Gelişmekte olan ülkelerin yeni bir uluslararası ekonomik düzen için çalıştıkları konferansta, Willy Brandt komisyonunun sanayileşmiş kapitalist ülkelerle gelişmekte olan ülkelerin arasını bulmaya çalıştığı haber verildi. Komisyonun hazırladığı sözleşmede, sanayileşmiş ülkelerin gelişmekte olan ülkeleri silahlanma harcamalarına zorlamamaları, kendilerinin de bu harcamalardan kısıtlamalar yaparak, kapitalizmi reforme etme çabasına girmeleri yolunda bir öneride bulunuyor.

Komisyonun hazırladığı raporun son şeklinin Temmuz ayında Cenevre'de açıklanacağı da öğrenildi.

Bir dakika!

ŞİKAGO, ABD'nin en çok cinayet işlenen kenti olarak bilinir. Ancak, bu kentin hava kirliliğinin, katliıerden daha çok insan öldürdüğü anlaşıldı. Illinois Üniversitesinde yapılan bir araştırmaya göre hava kirliliği bu kentte tahminen yılda 1500 kişinin ölümüne neden oluyor.

Doğu Timor'da Endonezya yönetimi eleştiriliyor

Dış Haberler Servisi — Eski Portekiz sömürgesi Doğu Timor'un Endonezya tarafından İşgalinden sonra en az 100 bin kişinin öldürüldüğü, bu arada bölgede işgalci Endonezya birliklerine karşı direnişin arttığı bildirildi. Lisbon'da düzenlenen 1 günlük uluslararası toplantıda, Endonezya'nın bu ülkeye hiçbir gazeteciyi, Kızılhaç mensubunu sokmadığı, bu nedenle de halka karşı yapılan kıyımlar konusunda yeterli bilgi alınamadığı açıklandı.

Çin şimdi de Haberleşme ağıyla ABD'ye bağlanıyor

Washington (ABD) — Çin'in haberleşme sistemini güçlendirmek için İsrail ve yararlanacağı bildirildi. International Herald Tribune Gazetesi'nde yayınlanan bir haberde, Çin, haberleşme sistemini güçlendirmek üzere, 1982 yılında uzaya iki aracın gönderilmesi amacıyla, ABD ile bir kontrat hazırladığı belirtildi.

Yanda, Çinlilerin bu konu ya seçim yaratılarında ilgi göstermeye başladıkları, ayrıca Başbaşkan Yardımcılarından Teng Tsiao-ping'in geçecek ayında, ABD'ye yaptığı ziyaret sırasında da konunun ayrıntılarıyla ele alındığı ifade edildi.

Petrol dışında enerji kaynakları aranıyor

Tokyo (ANKA) — Dünya petrol krizinin ulaştığı boyutlar, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin petrol dışında alternatif enerji kaynakları bulma çalışmalarına hız verdi.

Kongo Mısır'la ilişkilerini kesti

Dış Haberler Servisi — Kongo Halk Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada Mısır'la tüm diplomatik ilişkilerin kesildiği bildirildi.

BUZLAR ERİYİNCE NE OLACAK?

HAVA KİRLİLİĞİ DÜNYANIN İKLİMİNİ DEĞİŞTİRİYOR...

DÜNYAMIZ 3 DERECE ISININCA İKLİMLER KAYMA GÖSTERECEK PLANLI EKONOMİ BU KONUDA BİR ZORUNLUK OLARAK ORTAYA ÇIKIYOR

Kapitalizmin plansız üretimi, sosyal yaşamdaki yıkımın yanında doğrudan dünyanın cehresi üzerinde de olumsuz etkilere neden oluyor. Hava ve çevre kirliliği, bu etkilerin en önemlilerinden birisi.

Kocaman fabrikaları kâr amacı ile işletip, bunların çevre üzerindeki etkilerine karşı önlem almaktan (masrafa neden olacağı için) kaçınan tekeller, bu dumanla içindeki karbondioksitin, toz zerreciklerinin ve diğer artıkların insanları zehirlemesinin ve dünya iklimini bozmasının umurunda bile değiller.

Bilim adamları, atmosfere yayılan karbondioksitin dünyanın sıcaklığına yükseltiğini söylüyorlar. Diğer artıkların oağı da kişi etkiye sahip. Bu artıklar, kömür ve petrol dumanın kontrolsuzca atmosfere atılmaya başlandığı 1700'lerdeki sanayi atılımlarından ben hıtlarında atmosfere boşalıyor. Renksiz ve kokusuz bir gaz olan Karbondioksit (CO2) dünyaya gelen güneş ışığını geçirmesine karşın, dünyadan yansıyan ışınları geçirmemekte ve böylece hepsini dünya yüzünde biriktirmektedir. Bilim adamları, atmosfere yayılan toz zerreciklerinin güneş ışıklarını dünyaya varmadan yansıtacağını ve dünyaya daha az ışın varacağını sanmaktaydılar. Ama daha sonra, toz zerreciklerinin ışığı yansıtma gücünün dünya yüzeyinin yansıtma gücünden daha az olduğu ve böylece ışığın daha çok emilerek daha çok ısı depolandığı ortaya çıktı. Çok yaygın olarak kullanılan kloroforokarbon da karbondioksite benzer etkileri var.

3 DERECE ISINACAĞIZ

Meteoroloji araştırmacıları, özellikle insan etkisi ile, yani fabrika bacaları, arabalar, vb. nedenlerle, bu artıkların atmosfere ha lıza coğaldığını ve bunun da dünyanın sıcaklığını artıracağını söylıyorlar. Hesaplamalara göre, eğer havaya salınma oranı şimdıki hızı ile sürerse, 2050 yılında dünyanın sıcaklığı bugünkü sıcaklıktan 3 derece santigrat daha sıcak olacak. Bunun sonuçları üzerinde de bazı tahminler yapılıyor. Örneğin dünyanın bazı bölgeleri şimdıkinden daha çok yağış alan bölgelere dönüşecıtir. Başka hesaplamalara göre, Kuzey Kutbu'nun tümü ile erimesi için, ısınıp cöl olabilir, şimdıki cöllerde bu etkisi atmosfer oapında 4 derece santigradde (2050 yılı için hesaplanırdan 1 derece yüksek) bir artış yıkıcıdır. Böylece Kuzey Kutbu milyonlarca yıldan beri ilk kez olarak erimesinin deniz düzeyinin çok fazla yükselmesine neden olamayacağı çünkü bunların büyük bölümünün zaten su altında olduğu belirtiliyor. Ama bu durumun kuzey yarı-küresinin iklimini köklen değiştirebileceği yağış olan bölgelerin kuzeye doğru kayabileceği ve ülmanın iklımlerin kurak iklimlere dönüşebileceği de eklenıyor.

KARBONDİOKSİT ORANI KAÇ?

Atmosfer içindeki karbondioksitin hangi hızla arttığını gösteren ölcümler de yapılmış. Endüstri devrıminin hızlandığı 1860 yıllarında atmosferdeki karbondioksit ortağının 285 birim olduğu tahmin ediliyor. Bu sayısı yirmi yılda 312'den 330'a çıkmış, 2000 yılında ise 400 birime kadar çıkacağı ve 2050 yılında da bugünkünün dört katına ulaşacağı sanılıyor. Bu artış oranını gözönüne alan, bilim adamları, karbondioksit artışının sıcaklık üzerindeki etkisinin henüz açıkca görülmemiş olmasına rağmen bu yüzyılın sonlarında kesıtlıkle etkisini göstereceğini sanıyorlar. Şimdiye dek etkisinin açıkca görülmemiş olması da aslında büyük bir önem taşımıyor.

DIŞ YORUM

Pekin saldırıya devam edeceği tehdidinde bulunuyor

TEGRÜBELİ gözlemcilerin tahmin ettikleri gibi, Pekin Vietnam ile görüşmelere oturmuşsa, bunun tek amacı dünya kamuoyunu yanıltmaktır. Hemen ilk başta, maocuların maceracı rotasından vazgeçmeyecekleri ve hegemonyasına devam edecekleri belliydi. Daha Hanoy'a hareket etmeden önce Çin temsilcisi Han Niyan Lun Vietnam adresine bir takım çok iddalı cıkılarda bulundu. İkinci karşılamada ise Pekin, Fan Hi Nam'dan muazzam talepterde bulunuyor. Bunların Vietnam tarafı için hıç bir şekılde kabul edilmeyeceği de önceden belli idi. Bu taleplere, örneğin, ilişkilerini normalizasyonu için, Vietnam'ın Parasel adaları ile Spratli takım adaları egemenliğinden vaz geçmesi, gerekiyormuş. Halbuki bu adalar ve ada takımı her zaman Vietnam'ın toprakları sayılırdı. Pekin karadan geçen sınırda «statusu quo»nun muhafazasında ısrar ediyor. Sözde bu sınır bu yakınlarda yapılmış saldırı sonucu kısıtlıkla edilmiştir. Tonkin körfezinin bütününe de göz dikiyor. Talepler listesinde Kampuçya sorunuda eksik değildir. Hıustsiyoo sorunu da yer almaktadır. Herkesin hatırlayacakları gibi, Pekin yüzbinlerce Çin asıllı göçmeni Çin'den Vietnam'a göc etmeye zorladı. Şimdi ise Pekin bu muazzam insan kıtlesinin eski yerine dönmesinde ısrar ediyor.

BAŞKA bir deyımle Çin liderleri, tekıtlerinde, Vietnam'ın bağımsız politıkadan vazgeçmesini, geniş uluslararası işbirliğinden de geçip Pekin'in toprak işgalleri ve büyük hegemonyasına boyun eğmesini şart koşmaktadır. Bunu yaparken Pekin liderleri bir de aslında ülıtimatom mahıyetinde olan taleplerinin mündercaatı olarak o meşhur barış içinde yaşamasının beş şartına bağlıyor.

BÜYÜK karagoza programına Pekin'in bircok emeli dahıldır: detant, özellikle silahlanma yarışının kırıştırılması, Yakın Doğu ve Afrika'nın, Güneyi, İran ve Afganıstan gibi barut fıçısı olan bölgelerde ortamın vahımleştırılmesi vb.

Çin kağıdı ile kozunu oynamak isteyen Batı'nın gafletinden yararlanan Pekin, ininde sonunda çok büyük bir dakset ihtıatta kıl ayrı toplumsal-ekonomik sistemlerin en büyük ülkesini birbiriyle çatıştırmak da isteyecektir. Maocular bunu yaparken, nükleer silahın kullanılmasına da ihtimal veriyor. Ve hatta insanlığın ücte birini atom fıcıası yargısına atmaya dahı hazırdır.

ANCAK Pekin Vietnam'a «bir dersı daha vermeye tehdidini gerçekten uygulayacakse, dünya üzerindeki sevaşı bulutları kapkara bir renk alıp yoğunlaşacak. Bunun için bugünden barışsever kamuyounun ortak eylemıne geçmesi şarttır. Hindi Çin'e uzanan Pekin'in kanlı elini durdurmak gerek. Bugün artık pasif bir davranış, bunlara gözyummak ve Pekin maceracılığını teşvik etmek anlamına gelecektir.

DÜNYA TURU

İran'da bazı parlamenterler serbest bırakılacak

TAHRAN İslam Mahkemesi Savcısı Ayetullah Azari Gumi, Şah rejiminin İran devrıminden sonra tutuklanan 70 milletvekili ve senatörünün yakında serbest bırakılacağını, ancak eski kana bulananlarına bu affın dışında tutulacağını açıkladı.

Salvador'da polis 9 kişiyi öldürdü

SALVADOR'un başkentindeki Venezüela elçiliğini işgal etmiş olan Devrimci Halk Birliği (DRP) gerillalarına yiyecek getıren gösterıcılerın üzerine polısın açtığı ateş sonucu en az 9 kişi öldü.

SALT - 2'nin Viyana'da imzalanacağı kesinleşti

SOVYETLER Birliği ve ABD arasındaki stratejik silahların sınırlandırılması (SALT-2) Anlaşmasının 18 Haziran'da Viyana'da imzalanacağı açıklandı. 15-18 Haziran tarihleri arasında Viyana'da bir dorak toplantısında imzalanacak. SALT-2 Anlaşmasını Viyana'daki eski Imparatorluk Sarayının balo salonunda imzalanacağı açıklandı.

Hollanda'da köpekler damgalanacak!

HOLLANDA Tarım Bakanlığınca hazırlanan bir yasa tasarısı hayvan sağlığının korunması amacıyla çeşitli önlemleri içermektedir. Bu önlemler arasında, önümüzdeki yıldan itıbaren köpeklere kızgın demırle damga vurulması yer aldı. Hazırlanan ve yürürlüğe girmesi üzere olan bu tasarı, bu arada yasanın ise, bundan böyle köpeklerin kuyrukları ile kulaklarının kesılmesini yasaklıadı.

İki idamın infazı son anda ertelendi

ABD'nin Florida eyaletinde elınayetten hükümlü iki kişinin dün sabah elektrıkli sandalye ile idam edilmeleri, ikı yüksek mahkemenin ayrı ayrı verdıği kararlarla idamlara ıkı saat kala ertelendi.

Uganda'ya göre İdi Amin Libya'da değil

UGANDA'nın Yusuf Lulu başkanlığındakı yeni yönetımının, devrık Uganda Devlet Başkanı İdi Amin'in Libya'da olmadığı kanısında olduğu bıldırıldı. Uganda'nın Dışıerı Bakanı İdi Amin'in Zaire'nin kuzey doğu bölgesınde olduğu yolunda yapılan ıhbarları araştırmak üzere bu ülkeye gıtti.

DIŞ BASINDAN

The Economist dergisi ABD-Japonya ilişkilerini ele alarak Japonya'nın tek yapabileceği şeyin militarizmi yükseltmek ve ABD'nin planlarına ortak olmak olduğu söyleniyor. Yazıda şöyle deniyor:

The Economist
THE ECONOMIST
- Haftalık dergi.
- İngiliz sermaye çevrelerinin görüşlerini yansıtır.
- Londra'da yayınlanır.

JAPONYA'NIN YAPACAĞI TEK ŞEY

Japonya Başbakanı Masayoshi Ohira, bu hafta Vaşington'da Başkan Carter ile yaptığı ilk görüşmesinde yüksek dünya sorunları üzerine konuşacaklarını ummuştu. Ama, hükümet anlaşmaları konusunda iki ülke arasında sürmekte olan tartışmalar ve Amerika'nın Japonya ile ticaretindeki büyük açıktan telaşlanan Kongre üyelerinin ithalat denetimi üzerine çıkardıkları homurtuları, bu görüşmeyi büyük ölçüde gölgede bıraktı. İki lider en azından bir büyük konu üzerinde anlaşabilirlerdi: savunma. Vietnam savaşının sona ermesinden sonra ve Doğu Asya'da Amerikan varlığının yavaş yavaş azalmaya başlamasından bu yana Amerika hep Japonya'nın bölge savunmasında daha aktif bir yer almasını ve bu amaçla deniz ve hava kuvvetlerini güçlendirmesini ve Japonya'da bırakılan Amerikan birliklerinin (esas olarak havacılardan oluşuyor) masraflarının daha çoğunu karşılamasını istiyor. Afganistan'daki ve Güney Yemen'deki Sovyet başarısı ve İran'daki kaos, Amerika Birleşik Devletleri'ni Hint Okyanusu'nda askeri deniz varlığı kurma yolları aramaya sevketmesi nedeniyle, yükün bir bölümünün Japonya'nın üzerine aktarılması gerekliliği son yıllarda daha ivedi bir duruma geldi.

Japonya ve Amerika, eğer Japonya üzerine bir saldırı olursa askeri komutanlıkları arasında koordinasyon kurulmasının yeni ana hatlarını belirlemiş durumdalar. Japonya aynı zamanda savunma için daha çok harcama yapmaya da hazır. Savunma servisinin bu yaz bitmesi beklenen yeni beş-yıllık planı, ülkenin silahlı güçlerinin yeniden örgütlenmesini, Japonya'nın antika erken-uyarı sisteminin değiştirilmesini, yeni bir uçaksavar roketi kuşağının, F-15 uçaklarını ve Lockheed P-3 denizaltısavar uçaklarını ve en önemlisi 1980'lerin ortalarında, eski % 1'lik gayri safi milli hasıla sınırını çok aşan bir savunma bütçesini içeriyor.

APN'nin 11 Mayısta yayınladığı bir yorumda İran'da CIA ve eski SAVAK ajanlarının etnik farklılıkları körükleyerek devrimi boşa çıkarmak ve İran'da emperyalizmin kaybedilen çıkarlarını yeniden sağlamak için yürüttükleri faaliyetler hakkında bilgiler veriliyor.

APN
NOVOSTI PRESS AGANCY-APN
- Basın ajansı.
- Sovyetler Birliği'nin resmi ajansı.
- Merkezi Moskova'dadır.

DÜŞMANLIK TOHUMLARI EKİLİYOR

Şah rejiminin düşmesi, son zamanlarda uluslararası hayatın en önemli olaylardan birisi haline gelmiştir. Bu ülkenin halk devrimi başarıları ve zorlukları hakkında sürekli olarak dünyanın en büyük gazeteleri yazı yazmaktadır. Özellikle uluslararası ilişkiler sorunu büyük bir dikkat topluyor. Bu da doğaldır, çünkü İran'da İranlıların yanı sıra bir de 8 milyon azeri, 3,5 milyon kürt, 2 milyon duri, 1 milyon beluci, 500.000 arap ve bir o kadar türkmen yaşamaktadır.

Devrilen monark, ülkenin türlü ulus, soy ve aşiretlerinin milli çelişkilerinden yararlanmasını çok iyi bilirdi. Bunun için eski ve denenmiş İngiliz sömürge politikasını uygulardı: «Böl ve hükümranlığını sür.» Pratikte ise bu politikayı gizli istihbarat (SAVAK) ajanları, CIA ile en sıkı işbirliğini yaparak gerçekleştiriyordu. Savak Şah'ın bizzat denetimi altında bulunan sivil polisti.

Devrim, Şah tahtını yıktı. Savak lağvedildi. Sayısız Amerikan uzmanı ve danışmanı ülkeyi terk etti. Ama Şah zamanından kalma ulusal ve azınlıklar sorunları ülkeye miras kaldı ve bugün özel bir keskinlikle hanedanı hatırlatıyor. Kürtlerin, türkmenlerin yaşadıkları bölgelerden huzur bozucu haberler geliyor, ateş ediliyor, bombalar patlıyor, hiç bir suçu olmayan insanlar ölüyor. Yalnız Negeda kentinde altı günde 500 kişi hayatını yitirdi.

Elbette ki objektif zorluklar mevcuttur. Bunlar kısa bir zaman içinde yenilemiyor. Ama birçok gözlemci, bu zorlukların CIA ajanları tarafından büyük bir beceri ile kullanıldıklarını bildiriyor. Kaldı ki bu ajanlar arasında halkın gadrinden gizlenmiş birçok eski Savak'çı da bulunmaktadır.

Son zamanlarda bu tahminler fiilen doğrulanıyordu. Reuter ajansı muhabiri ile yaptığı bir görüşmede Ayetullah Humeyni Ş. Mocabi bugünlerde ülkede karşı-devrim örgütünün yakalandığını ve içinde en az iki bin üyenin bulunduğunu açıkladı. Bu örgütün başında sürekli olarak CIA ile ilişkilerini sürdüren İranlılar varmış.

Milli azınlık arasında bölücülük eken, merkez hükümetine karşı ihtilaflar provoke eden hatta silahlı ayaklanmaları bile teşvik eden «sakin Amerikalılar» iki hedef peşindedir: Birisi politik, diğeri ekonomiktir. Politik hedef İran'ın devlet topraklarının bütünlüğünün bölünmesi ve böylece İran'ın yıkılmasıdır. Ekonomik hedef ise İran petrolleri üzerine kurdukları kontrolün kendilerine iade edilmesidir. Şu var ki petrol yataklarının en büyükleri milli azınlıkların yaşadıkları bölgelerde bulunuyor. Bir takım ayrı devletler meydana geldiği takdirde, ABD bu bölgelerde eski ekonomik pozisyonlarını kurabilecektir. Bununla ilgili olarak Lübnan'da çıkan haftalık Al Kifah al Arabi dergisinin yazıları ilgi çekicidir. Derginin verdiği habere göre, son zamanlarda yetkili Amerikan temsilcileri ile beluci aşiretleri başkanları arasında sıkı temaslar müşahede edilmektedir. Özellikle Amerikan elçiliğinin (İslamabad'da) birinci sekreteri Lyssaw'ın adı sık sık anılmaktadır. Bu adam CIA ajanı olarak tanınmaktadır ve bu yakınlarda beluci aşiretlerinin yaşadıkları İran ve Pakistan bölgelerini gezmiştir. Derginin açıkladığı gibi, bu gezilerden amaç herhalde iki ülke hesabına «Bağımsız Beluci Devletinin» kurulmasıdır. Kaldı ki bu bölgelerin topraklarında da çok zengin petrol yatakları bulunmaktadır, ayrıca doğal gaz, çeşitli maden ve mineraller de bu topraklarda boldur.

Business Week dergisi Thatcher'in yeni hükümetinin, İngiltere'nin karşısında duran güçlüklerin üstesinden gelebilmek için «ihtiyatlı» bir yaklaşım göstereceğini söyleyerek şunları yazıyor:

BusinessWeek
BUSINESS WEEK
- Haftalık ekonomi dergisi.
- Mc Graw Hill Şirketi tarafından çıkarılır.
- New York'ta yayınlanır.

THATCHER'IN STRATEJİSİ: YARIM YOL İLERİ

Başbakan Margaret Thatcher'in en coşkulu yandaşları bile, İngiltere'nin yeni Muhafazakar hükümetinin önünde duran sorunun kolay bir sorun olacağı yolunda en küçük bir aldanma içinde değiller. Aldığı oyların sayısı Thatcher'i beş yıllık dönem boyunca hükümette kalmasını tamamen sağlayabilecek kadar çok olmasına rağmen yine de büyük bir çoğunluk oluşturmadı. Oy verme hakkına sahip her dört kişiden biri oy kullanmadı. Alınan seçim sonuçları, Muhafazakarlara, İşçi Partisi'nin tamamen reddedildiğini gösteren bir onay vermedi.

Thatcher'in özellikle dikkatli doğası da bu denkleme eklenince, Thatcher'in, son Muhafazakar Başbakan Edward Heath'in muhatap olduğu derin teessüflerden kaçınarak yavaş yavaş ilerlemesi daha olası görünüyor. Amaçlardan biri, sendikalarla şimdiden bir diyalog başlatmış olan yeni istihdam sekreteri James Prior aracılığıyla, sendikalarla bir işbirliği çerçevesi hazırlamak olacak. Prior, «Sendikalarla çok çabuk bir ilişki kurmak istiyoruz. Bizim aklımızda neler bulunduğunu bilmek onlar için esastır, ve onların ne düşündüğünü de biz merak ediyoruz» diyor.

İvedi sorunlardan biri, yüzde 30'a varan ücret artışı isteyen yarım milyon öğretmenin grev tehdidi. Ancak Thatcher, böyle saman alevleriyle baş etmenin yanısıra, işçilerle olan anlaşmazlıkların köküne ikna yoluyla inmekte kararlı. Örneğin, Muhafazakarlar, şimdiki grev ve sendikal seçim oylamalarının tehditleri davet ettiğine inanmakta ve bunun yerine posta ile oylama yöntemini önererek bunun kullanılıp kullanılmaması kararını da sendikalara bırakmayı düşünüyorlar.

MERSİN SODA OLAYI

Soda işçileri yalnız değildir!

«Grevli-toplu sözleşmeli sendikal haklar için işçi-teknik eleman devrimci dayanışması yükseliyor!..»

Hazırlayan: TMMOB KİMYA MÜHENDİSLERİ ODASI

SODA OLAYINDA İŞVERENİ, BURJUVA YASALARININ BİLE SINIRLARI DIŞINA ÇIKARAK ANTİDEMOKRATİK BASKI VE ÖNLEMLER ALMAYA ZORLAYAN, TOPLUSÖZLEŞME İLE GELECEK PARASAL YÜK DEĞİL, ÇALIŞANLARIN BİLİNCİNİN PATLAYAN TOMURCUĞUNDA, İŞÇİ-MÜHENDİS KİTLESİNİN ÖRNEK DAYANIŞMASINDA SEZİNLEDİĞİ DOĞMAKTA VE GELİŞMEKTE OLAN DEVRİMCİ ÖZDÜR,

Güçlü sermaye odaklarının ilgi alanına giren Mersin

Soda grevi, işverenin geri adım atmak istemediği bir grev olmuştur

GİRİŞ

Mersin Soda Sanayii A.Ş.'de 8 Ağustos 1978'de DİSK'e bağlı Petkim-İş Sendikası'nda örgütlenmiş işçiler, toplusözleşme görüşmeleri anlaşmazlıkla sonuçlandığı için greve gittiler. Grevle birlikte fabrikada görevli 21 mühendiste sendikaya üye olarak greve katıldılar.

Gerek Türk Mühendisleri ve Mimar Odaları Birliği, gerekse doğrudan üyelerinin de taraf olması nedeni ile Kimya Mühendisleri Odası, olayı başından beri, TMMOB İşyeri Temsilciliği ve sendika ile kurulan ilişki çerçevesinde yakından izledi, yerinde yapılan gözlemler ve incelemelerle kamuoyuna doğru bir biçimde aktarılması gerekli desteğin sağlanması amacı ile çaba harcadı.

Ne varki, bir yandan basın-yayın üzerinde uygulanan baskı nedeniyle günlük gazetelerde yapılan açıklamaların yeterince yansıtılmaması, öte yandan mali olanaksızlıklar nedeniyle TMMOB'nin periyodik yayının çıkmıyor olması, olayın kamuoyuna maledilebilmesini büyük ölçüde engelledi.

Soda işvereni bu durumdan sonuna dek yararlandı. Basında geniş bir biçimde yer alan açıklamalarının yanı sıra, büyük mali olanaklarını kullanarak gazetelere verdikleri ilanlarla olayı çarpıtıp kamuoyunda haklılık kazanmaya çalıştılar.

Oysa olay hiç de işverenin ilanındaki gibi değildi. İşveren bu mücadelede her türlü oyun ve tezgahlarına karşın, giderek yalnız kalmış, başında olaya karışmayan fabrika müdürleri bile grevci çalışanları desteklemeye başlamıştı. Her türlü vaadler çeşitli baskı ve tehditlere karşın mühendisler grevi başından itibaren desteklemiş, grev gözcüsü gömleklerini giyerek işçilerle omuz omuza nöbet tutmuş, grev davulunun önünde halay çekmişti.

26 Aralık 1978 tarihinde Bakanlar Kurulu, grevi ülkenin sağlığını tehdit ettiği gerekçesi ile önce bir ay, sonra iki ay erteledi.

Olaylar bu erteleme kararıyla birlikte yepyeni boyutlar kazandı. Daha grevle başlayan bir soda kaçakçılığı, erteleme kararından sonra «bazı çevrelerin» pek işine yaradı. İşveren nesnel olarak adeta fabrikada üretim yapılmaması için gerekli koşulları sağlıyor, bunun sorumlusu olarak da grevci işçi ve mühendisleri gösteriyordu.

● *Önce, 144 gün grevden sonra üretime geçilebilmesi için gerekli olan bakım, onarım, işgüvenliği koşullarının oluşturulması ve fabrikayı üretim için devreye alma işlemlerinde önemli rolleri olan 24 soda çalışanı (8 mühendis, 3 sendika işyeri temsilcisi, 13 işçi) 11 Ocak 1979 tarihinden başlayarak zorunlu izinli sayıldı.*

● *19.2.1979 tarihinde çoğu usta olan diğer 24 kalifiye elemanın işine son verildi.*

● *Son olarak da 21.2.1979'da o zamana kadar greve katılmamış olan sendikasız ve yönetici durumunda olan 14 mühendis sorunun çözümüne ilişkin görüşlerini açıklayan bir bildiri yayınladı. Bunun üzerine ertesi gün bunlardan 12'sinin (dört [illegible], altı şef ve iki mühendis) işine son verildi.*

Bu yöneticiler bildirilerinde özetle şöyle diyorlardı:

«— Mecburi izinle fabrikadan uzaklaştırılanların işbaşı yapmaları
— İş akitleri feshedilenlerin yeniden işe alınmaları
— Sözleşmenin imzalanmasında engel oluşturan kapsam konusunun müdürler dışında tüm şef ve mühendisleri içine alacak şekilde çözülmesi
— Ücret sorununun, ülkenin ekonomik koşulları gözönünde bulundurularak çözülmesi gerektiği inancındayız.
— Bölücülük, ispiyonculuk ve grev kırıcılığı yapmayı hiçbir zaman düşünmedik, düşünmüyoruz ve bu tür kavramları insanlık onuruna aykırı buluyor, böylesi davranışların, içinde bulunduğumuz durumun temel nedeni olduğu inancıyla bundan böyle bu tür hareketlere itibar edilmemesini diliyoruz.»

Sonunda fabrika yöneticisi durumundaki müdürleri bile isyan ettiren Soda patronlarının, çalışanları bölmeye, birbirine düşürmeye, ispiyonculuğu teşvik etmeye yönelik çabalarını teşhir eden bu bildiriden daha somut ne olabilir?

Ama onlar hâlâ daha basında tekelci güç ve nüfuzlarını kullanarak «demokrasinin esenliği» üstüne nutuklar atıp, çok masum görünen ifadelerle kamuoyunu yanıltmaya, çalışanları birbirine düşürmeye yönelik çabalarını sürdürüyorlar.

Buna karşılık Soda çalışanlarının, ilerici demokrat kamuoyuna sesini duyurabilme olanakları çok sınırlı oldu. Gerek Sendikanın gerekse TMMOB'nin olayı duyurma çabaları basında kalın tekelci duvarlarla karşılaştı.. 31 Mart tarihinde Mersin'de olayı protesto eden ve sesini duyurmak isteyen onbinlerce halk kitlesinin sesi büyük ölçüde bu duvarları aşamadı, miting ve yürüyüş basında çok az yer aldı.

Bu yazıda konuyu sadece görünenlerle yetinmeyip, olayın gerçek nedenlerini saptamaya yönelik bir çaba ile açmaya çalışacağız.

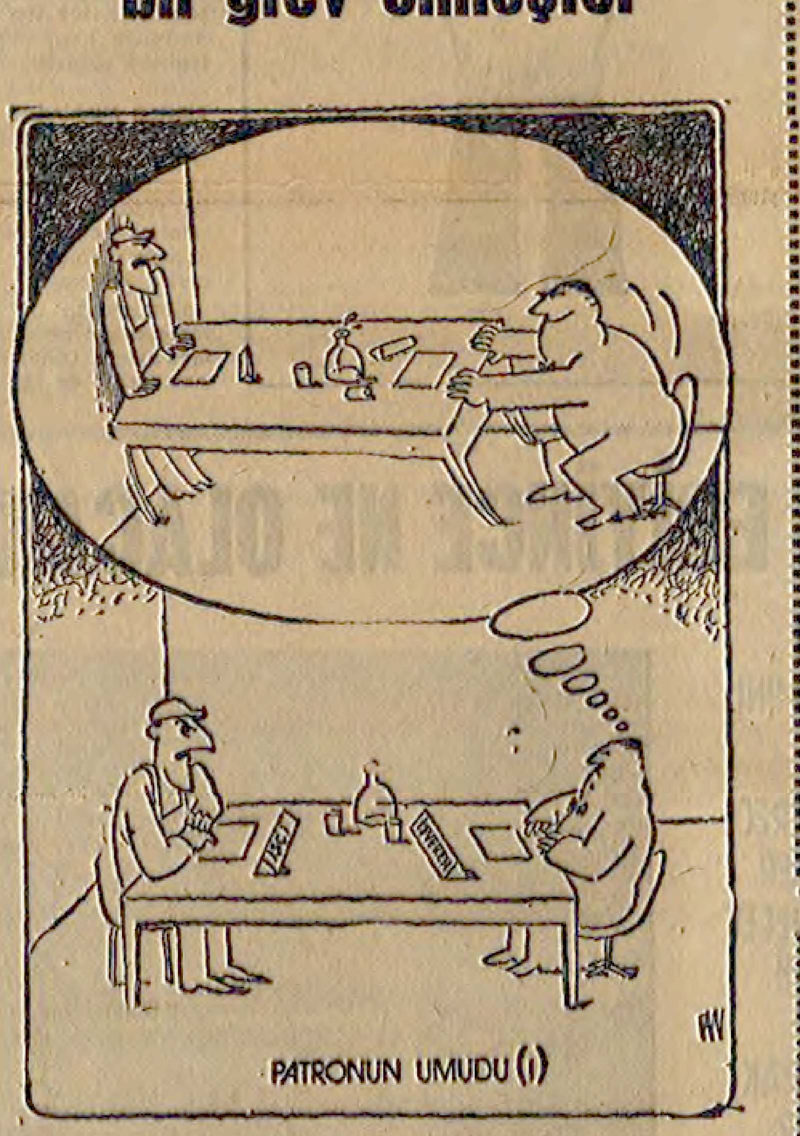

PATRONUN UMUDU (!)

Yarın:

GREVİN NEDENLERİ VE SODA PATRONUNUN HESAPLARI.

SODA SANAYİİNİN KISA ÖYKÜSÜ

Mersin Soda Fabrikası, 1975 yılında üretime başladı. Özel sektöre dahil olan Mersin Soda Sanayii A.Ş.'nin en büyük iki ortağı İş Bankası (% 40) ve Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş. (% 39) olup, Şişe Cam'ad hemen tümü ile (% 80) İş Bankasına ait bir kuruluştur.

Aslında Türkiye'de bir Soda sanayiinin kurulması başından beri birçok yerli ve yabancı tekelin çekişmesine neden olmuştur. Önce, 1970 yılında Soda Sanayi A.Ş.'nin dış finansmanı için, ICI (International Chemical Industries) adlı bir çok uluslu şirket ve IFC (International Finance Corporation) adlı emperyalist mali örgüt kuruluş çalışmalarına katılıyordu. Ama, ICI Soda konusunda Avrupa ve giderek Ortadoğu pazarını elinde tutmak isteyen bir tekel olduğundan, Türkiye'de bir soda fabrikasının kurulmasını geciktirmek istemiştir. Çünkü ICI tekel, bir yandan ABD'de doğal soda yatakları bulunduğu için ABD tekelleri karşısında, öte yandan sosyalist ülkelerin çok ucuz fiatlarla Avrupa ve Ortadoğu pazarına soda sürmesi karşısında hakim olduğu pazarda gücünü yitirmek durumundadır. Aynı anda Türkiye'de kurulacak bir soda sanayii tümüyle kendi denetiminde olmadıkça, ICI in pazarını olumsuz etkileyecektir. Bu nedenlerle ICI ve IFC ile anlaşma bozulur, bunun yerine Fransız Krebs ve Polonya Polimex firmalarından sağlanan kredi ile soda fabrikası 1975'de işletmeye açılabilir.

Hafif ve ağır sodanın yanında sodyumbikarbonat'da üreten fabrikanın kapasitesi 150.000 ton / yıl baz sodadır.

SODA NERELERDE KULLANILIYOR?

Türkiye'de soda bugün en çok cam sanayiinde kullanılmaktadır. Soda olmaksızın cam sanayii düşünülemez. Her 100 kg camın 20 - 25 kg kadarı sodadır. Türkiye'de de soda sanayii öncelikle bu amaçla kurulmuştur. Şişe - cam sanayiinde tekel olanlar, soda sanayiinde de tekel durumundadırlar.

Sodanın tüketildiği alanlar ve ortalama tüketim oranları şöyledir:

Tüketim Alanı	%
Cam Sanayii	64
Kimyasal Maddeler	12
Demirdışı Metaller	8
Sabun Deterjan	8
Kâğıt Sanayii	5
Su Arıtma	3

Eylemde ve Gerçekte HUKUKUN PAYI

Hukukun özelliği herkese uygulanabilecek genel kurallardan oluştuğuna göre, şu veya bu durumda uygulanıp uygulanmayacaklarına hangi objektif ölçülere göre karar verilecektir?

Bir dünya savaşı pahasına olmamak şartiyle, Amerikan saldırılarına karşı çıkabilecek uluslararası bir polis gücü var mıdır ve olabilir mi?

«Devletler Hukuku, bir jandarma hukuku olamaz...»

— 120 —

KATEDİLEN YOL

Böylece, prensipler düzeyinde, yeni hukuku savunmuş ve geliştirilmiş olanlar tarafından bazı suçların işlenmiş olabileceği anlaşılsa bile, yarım yüzyıl içinde şu değişikliklere tanık olmuş bulunuyoruz: 1) Evrensel olara ktahakküme ve kapitalist sömürüye dayanan bir devletler hukuku 2) Uluslararası demokrasiye dayanan bir devletler hukuku uygulayan bir devletin tarih sahnesinde gözükmesi; 3) Bu hukukun evdensel bir hukuk olarak öteki hukukun yerini alması; 4) Eski hukukun bu yeni evrensel hukukun ihlali şeklinde varlığını sürdürmesi.

Üçüncü Fasıl
ULUSLARARASI İLİŞKİLERDE HUKUKUN DEĞERİ VE SINIRLARI
KESİM I: CEZA MÜEYYİDESİ BULUNMAYAN BİR HUKUK
Alt kesim 1:
Devletler hukukunun töretilliği
A. — JANDARMA ÜTOPİST ZORLAYICI GÜCÜN YOKLUĞU

Devletler hukukunun başlıca özelliği, gördüğümüz gibi, devlet müeyyidesinden yoksun oluşudur.

Kuşkusuz, Birleşik Amerika'nın ordusu, kapitalist Amerikan toplumlarının çıkarlarını tehdit eden bir rejimin kurulmasını ve barınmasını önlemek için bir Latin Amerika ülkesine müdahale ettiği zaman, bu Birleşik Amerika'nın ağır bastığı bir organizmaya bağlı Amerikalararası bir asker kuvvet değil de doğrudan doğruya ABD ordusu olsa bile, Amerikan Devletleri Teşkilatının kararlarından kuvvet aldığı andan itibaren, ilk bakışta uluslararası bir jandarma görevi yapıyormuş izlenimini verebilir.

Fakat aslında bu müdahale devletler hukukunun açık bir ihlalini teşkil eder.

Zira devletler hukuku, bir devletler hukukunun açık bir ihlalini teşkil eder.

Zira devletler hukuku, bir devletin ya da bir devletler topluluğunun politik sistemine karşı saldırıya geçmesi ve bir halkın kendi geleceği hakkında karar vermek hakkına müdahale edilmesini yasaklar.

Bununla birlikte, bir dünya savaşı pahasına olmamak şartiyle, Amerikan saldırılarına karşı çıkabilecek uluslararası bir polis gücü var mıdır ve olabilir mi? Ve eğer varsa onu kim harekete geçirecektir? Ve kim, (ve ne şekilde?) bir saldırının söz konusu olup olmadığını karar verecektir? Hukukun özelliği herkese uygulanabilecek genel kurallardan oluştuğuna göre, şu veya bu durumda uygulanıp uygulanmayacaklarına hangi objektif ölçülere göre karar verilecektir?

DEVLETLER HUKUKU BİR JANDARMA HUKUKU OLAMAZ

Herkes tarafından kabul edilmiş bir ilke, eğer onu hükümran kılmak için savaşı göze almak gerekiyorsa ne ifade eder? Ya bu ilkeyi saygı gösterilmesini sağlamak için jandarmanın suçludan daha güçlü olması gerekiyorsa? Öte yandan, onu uygulatacak jandarması yoksa bir ilkenin ne hükmü olabilir?

Fakat bu sorulara şu soruyu da eklemek gerekir: bir jandarmanın insafını terk edilmiş, her an jandarmanın kendi yararı için gerçek amacından saptırılabilecek bir devletler hukukundan ne hayır gelebilir? Jandarmanın yetkisine tecavüz etmesine veya kanunsuz eylemlerine karşı hangi yargı merciine başvurularak tazminat istenebilecektir? Ve nihayet bizzat jandarmaya karşı hangi jandarmaya müracaat edilecektir?

Kuşkusuz bir devletin iç hukuki ilişkileri için de aynı şeyin söz konusu olduğu söylenecektir. Ne var ki, uluslararası toplumda polis ve ayaklanma bir savaş sorunu olarak ortaya çıkar.

Kimine göre, emredici olmayan böyle bir hukuk salt bir ahlaki borçtan başka bir şey değildir ve bu hukuka saygı gösterilip gösterilmeyeceği, son tahlilde, güçler dengesine bağlıdır. Hukuk iktidar ile teminatın buluşma noktası olduğuna göre, iktidarı da teminatı da bir özenti olmaktan öteye gitmeyen bir kurallar mevmuasına hukuk denilebilir mi? Bir devlet yasa dışı bir eyleme tevessül ederse (örneğin, Birleşmiş Milletler Anayasasını ihlal ederse), kanunsuzluğu protesto etmek daima mümkündür, fakat aslında kanunu yapacak olan... kanunsuzluk olmayacak mıdır?.

SADE VE SADECE SÖZLEŞMEYE DAYANAN BİR HUKUK

Devletler hukukunun tamamen irade anlaşmalarına dayandığı yüzde yüz doğru değildir: sözleşmeler - üstü diyebileceğimiz bir devletler hukuku vardır ki, akit olmayan tarafları da bağlar. Bununla birlikte, devletler hukuku esas itibariyle devletlerin rızasına dayanır.

Bu devletler hukukunun herkesçe kabul edilen bir ilkesidir. «İhtirazi kayıtlar» uygulaması bunun bir kanıtıdır: nitekim, bir antlaşmayı «ihtirazi kayıt»la imzalayan bir devlet, ya anlaşmaya sadece kendisi tarafından saptanan bazı şartlarla, ya da sadece bazı maddelerine katılmak istediğini ve bunların dışında kendisini antlaşma ile bağlı saymadığını belirtir.

Aynı sözleşme özgürlüğü ilkesinin sonucu olarak, Kuba, ABD tarafından işgal edilmiş olan toprak parçasının kendisine geri verilmesini istemiştir: çünkü bu toprak parçası, Kuba hükümeti tarafından, ne kendisinin ne de evleviyetle Küba halkının hür iradesiyle hareket etmek olanağına sahip bulunmadığı bir sırada ABD'ne «kiralanmıştı.»

Gerçekçi bir devletler hukuku anlayışı

Böyle bir anlayış her şeyden önce gerçekçidir: bir devletin rızasını hiçe saymak uluslararası bir polis operasyonunu, yani savaşı göze almadıkça mümkün değildir. Birleşmiş Milletler, Macaristan'a bir soruşturma heyetinin gönderilmesi için Birleşik Amerika'nın dümen suyundaki çoğunluk sayesinde (o dönemde öyleydi) kaç karar tasarısı kabul ederse etsin, Macarlar razı olmadıkça böyle bir soruşturmanın gerçekleştirilmesine imkân yoktu. Öte yandan, Birlemiş Milletler Güney Afrika hükümetini boykot etmek için istediği kadar enerjik kararlar çıkartsın, Fransa gibi büyük devletler, katılmamasına katıldıkları halde bu kararları uygulamadıkça, bütün iyi niyetler kâğıt üzerinde kalmaya mahkûmdur.

Aynı şekilde, ilgili devlet mahkeme kararını isteyerek yerine getirmediği takdirde, Uluslararası Adalet Divanının kararları da bir temenni olmaktan öteye geçemez.

(Devam Edecek)

Devletler hukuku, bir devletin ya da bir devletler topluluğunun politik sistemine karşı saldırıya geçmesi ve bir halkın kendi geleceği hakkında karar vermek hakkına müdahale edilmesini yasaklar.

Dünya Sendikalar Kongresi Belgeleri

— 19 —

Birçok kapitalist ülkede, sosyal güvenliğin, emekliliğin, iş güvencesinin getirilmesi ve korunması için, sendikal hak ve özgürlüklere yapılan müdahalelere karşı, işyerinde ve toplumda yeni haklar, yapı değişiklikleri için ve satın-alma gücüne ilişkin istemlerin karşılanması uğrunda ulusal düzeyde eylemler gelişmektedir.

Çoğu zaman yüksek düzeyde olan bu birleştirici eylemler, istemlerin elde edilmesine olanak tanımakta ve böylece kemerleri sıkma eğilimini frenlemektedir.

İşverenlerin ve hükümetlerin uzlaşmaz, sert tutumlarını zorlamak için izlenmesi gereken yol budur. Yaşam ve deneyim, onların ancak savaşımın gerilettiğini kanıtlamaktadır.

Ulusal sendikal örgütler, sosyalizme açılan yolda temel demokratik değişiklikler için ve tekellerin iktidarına karşı sürekli bir eylem girişiminde bulunmakta ya da böylesi bir girişim için çaba harcamaktadırlar.

İlerici bir rejime sahip olan birçok ülkede sendikaların ve devletin çıkarlarının özdeşliği, antiemperyalist ve ulusal birlikten yana bir nitelik taşımaktadır. Sendikalar aracılığıyla işçiler, halkların bağımsızlık ve gelişme için verdikleri tarihsel savaşımda kendilerine düşen rolü oynamaktadırlar.

Değişik bir tarihsel gelişimden, sosyo-politik rejimin niteliğinden ve ekonomik bağımsızlığın vardığı düzeyden doğan farklılıklar dikkate alınarak, «Üçüncü Dünya» diye adlandırılan ülkelerde işçiler, çalışma ve yaşama koşullarını iyileştirme yolunda verdikleri savaşımı, emperyalizme, sömürgeciliğin kalıntılarına, gerici güçlere, yeni sömürgeciliğe, ırkçılığa, ırk ve renk ayırımına, baskıya, milyonlarca insanın açlık ve sefaletine karşı, barış, ulusal bağımsızlık, doğal kaynakların korunması, özgürlükler, demokrasi ve ilerleme için savaşımda tüm halkın genel hedefleriyle birleştirmektedirler.

Bu işçiler, çoğunlukla kahramanca verilen savaşımlarda, dünya sendikal hareketinin en geniş dayanışmasını sağlayan eylemler de savaşkanlıklarını ve yurtseverliklerini kanıtlamışlardır.

Bu savaşımların ateşi içinde, tüm sendikal eğilimlerin ilkte eylemleri, ya da tek sendika merkezlerde birleşme gibi eylem birliği için sürekli kuruluşların oluşturulması sayesinde sendikal hareketin birlik süreci çok önemli ilerlemeler kaydetmektedir. DSF, birlikten yana bu başarıları selamlıyor ve günümüzün ivedi gereklerine daha iyi cevap verebilmesi için başarıların daha da çoğalmasını diliyor.

Sendikal eylemlerin bulundukları düzeyin aynı olmamasına ve bu eylemlerin bazı bölgelerde durumun ciddiyetine uygun bir düzeye ulaşmamış olmasına rağmen, genel eğilim böylesi eylemlerin yoğunlaşması doğrultusundadır.

Bu deneyimlerden yola çıkarak 9. Dünya Sendikalar Kongresi, sendikal örgütlerin eylem düzeylerinin yükseltilmesi, birliklerinin geliştirilmesi, tüm sendikal hareketin önde gelen, başlıca ve birleştirici hedefleri etrafında tahlil ve yönelişlerinin derinleştirilmesi için elverişli koşulların bu gün biraraya geldiği sonucuna varmaktadır.

2.2.3. Sendikal hareketin önde gelen ana hedefleri

2.2.3.1. Barış için savaşımı, yumuşama (detant) sürecini genişletmek ve sağlamlaştırmak; tüm halklar arasında işbirliğini geliştirmek, silahsızlanmayı dayatmak.

İşçilerin ve halkların büyük endişelerinden biri, adil ve sürekli bir barışın kurulması karşısındaki engellerdir. Yerel düzeyde anlaşmazlıkların devam etmesine ve yenilerinin patlak vermesine rağmen, barış güçlerinin savaşımı ve güçlülüğü sayesinde 30 yılı aşkın bir süredir dünya ölçüsünde yeni bir çatışmanın doğması engellenmiştir. Helsinki antlaşmaları çok önemli bir olay olmuştur.

Bununla birlikte, emperyalist güçler, hegemonyalarını korumak için gerektiğinde savaş çıkarma hedefini terketmemişlerdir. Bu güçler, ölçüsüz bir silahlanma yarışı sürdürmektedirler. Bu silahlanma —özellikle de nükleer silahlanma— yarışı, insanlık için ölçülemeyecek tehlikelerle doludur; çünkü giderek daha da yetkinleştirilen yok etme gücü, hemen hemen sınırsız sayıda silahı kapsamaktadır. Dünyada bugün varolan silah stokları gezegenimizi yok edebilecek boyutta bir güce sahiptir. Ve Nötron bombası gibi yeni silahlar üretilmekte ya da üzerinde çalışmalar yapılmaktadır.

Her yıl görülmemiş miktarda harcamalara yol açan silahlanma yarışı, işçilerin ve halkların çalışma ve yaşama koşullarını çok ağırlaştırmaktadır.

Demek ki bugün, tüm dünya halkları ve işçileri, uluslararası gericiliğe, emperyalizme —özellikle Amerikan emperyalizmine— karşı savaşımda güçlerini her zamankinden çok birleştirmeli ve aşağıdaki hedefler uğrunda eylemlerini yoğunlaştırmalıdırlar:

— Devletlerarası ilişkilerde güç kullanımını ortadan kaldıracak etkili anlaşmalar yapılması,

— Genel ve tam bir silahsızlanma yolunda silahlanmanın kademeli olarak azaltılması,

— Askeri blokların aynı anda dağıtılması için gerekli tüm önlemlerin alınması,

(Devamı Var.)

Çocuk ve Sanat Konferansı

26 kuruluştan oluşan UÇY Demokratik Örgütler Gurubu 18-19-20 Mayıs günlerinde AKM salonlarında Çocuk ve Sanat Konferansı düzenlendi. 18 Mayıs'ta Grubun Başkanı Reha İsvan bir konuşmayla konferansı başlattı. Halkevleri Genel Başkanı Ahmet Yıldız, TYS Genel Sekreteri Ataol Behramoğlu, Barış Derneğinden Yavuz Bayülken'in de birer konuşma yaptığı açılış oturumundan sonra yazın, tiyatro, müzik, görsel sanatlar, sinema-TV-Radyo ve çocuk ilişkilerinin ele alındığı grup çalışmaları iki tam gün sürdü.

Konferansta toplam 44 bildiri sunuldu ve tartışıldı. 20 Mayıs öğleden sonraki değerlendirme ortak oturumunda Çalışma Gruplarının ve Sinema TV Radyo yuvarlak masa toplantısının sonuçlarını içeren raporlar okundu, raporlar görüşülüp karar metinleri olarak kabul edildi.

Öneri ve saptamaları içeren kararların bir delegasyon tarafından Başbakanlık, Kültür Bakanlığı ve MEB'na sunulması; ayrıca metinlerin çoğaltılarak üniversitelere, sendikalara, demokratik kitle ve meslek örgütlerine, TRT'ye, basına parlamenterlere gönderilmesine karar verildi.

Oturum Başkanlığını Erdal Öz, raportörlüğünü Sennur Sezer'in yaptığı ve ondokuz bildirinin sunulduğu Çocuk ve Yazın Çalışma Grubunun raporunda ülkemizdeki UÇY çalışmalarının, emekçi sınıfın çocukları ve çalışan çocukların sorunlarına çözümler getirici nitelikten uzak olduğu; çocuklarımıza gerçekçi ve geliştirici bir edebiyatı ulaştırmanın ancak temel düzen değişikliğiyle olanaklı olduğu görüşünde birleşildi. Bu olan da kısa vadeli çözümler için işçi sendikaları ve demokratik örgütlerde çok iş düştüğü kabul edildi. Devletin çocuklar için çağdaş, tutarlı bir kültür politikası oluşturması gereğine işaret edildi. Basın tröstleri ve Bankaların sömürü alanı haline gelen çocuk yayıncılığının yıkıcı etkisi karşısında, çocuklar için gerçekten olumlu yayın hizmeti veren yayınevlerinin korunması amacıyla çocuk yayınları için «tahsis» yoluyla indirimli kağıt verilmesi istendi.

UÇY Demokratik Örgütler Grubu Öncülüğünde sürekli bir komisyon oluşturularak çocukların gelişmesine olumlu katkıda bulunan kitapların değerlendirilmesi, tanıtılması, ödüllendirilmesi kararlaştırıldı.

Çalışan çocukları çevrelerinin yoz kültürünün etkisinden (pornografi, şiddet, macera, romanları vb.) korumak amacıyla meslek eğitimi yanısıra sanat ve kültür eğitimi de verilmesinin zorunluğuna önemle değinildi.

MEB Talim Terbiye Kurulunda, işçi sendikaları, demokratik örgüt ve meslek kuruluşlarının da temsil edilmesi istendi.

Helsinki Nihai Senedine uygun olarak çocuk yayınları konusunda imza sahibi ülkelerle işbirliğinin ve alışverişin iyileşmesi için hükümet nezdinde girişimde bulunma kararı alındı.

Başkanlığını Rekin Teksoy, raportörlüğünü Hilmi Etikan'ın yaptığı Sinema TV Radyo çalışma grubu raporunda özetle şu görüşler yer aldı:

Yapılan araştırmalar TV'nin çocuklarda düşünme tembelliği, yaratıcılığın köreltilmesi oyun ve sosyal ilişkilerde saldırgan davranışlar yarattığını ortaya koymaktadır. TV yapımları ve sinema genellikle çok uluslu tekellerin kontrolundadır. Çocukları aşırı tüketime koşullandırmaktadır. Hızlı kurgulu, kısa filmler olan reklam filmleri çocukları en çok etkileyen filmlerdir. Reklam programları geç saatlere alınmalı, giderek TV'de yayınlanması yasaklanmalıdır.

UÇY - DÖG'ün öncülüğünde TV programlarının çocuklara etkisini araştırarak kamuoyu yoluyla baskı gücü oluşturacak bir denetleme komisyonu kurulması kararlaştırıldı. Bu yoldan bir çağrı mektubu hazırlandı.

Çocuk sinematekleri kurulmalı, radyoda çocuk kanalları açılmalıdır. Okullarda sinema fotoğraf dersleri programlara alınmalıdır.

Başkanlığını Ali Taygun, raportörlüğünü Taner Barlas'ın yaptığı Çocuk ve Tiyatro çalışma grubunda ödenekli tiyatroların çocuk tiyatrosuna önem vermediği, var olan çocuk oyunlarının niteliksiz ve olumsuz olduğu belirtilerek ödenekli tiyatroların acilen bir çocuk tiyatrosu politikası saptaması istendi. Okullarda tiyatro eğitimi için tiyatro sanatçıları - öğretmen işbirliği önerildi. Tİ-San öncülüğünde demokratik örgütlerin çocuk tiyatrosunun gelişimi için işbirliği yapmaları önerildi.

Başkanı Orhan Taylan, raportörü Gün Gezen olan Görsel Sanatlar çalışma grubu, sanat eğitiminin okul öncesinden başlaması gerektiğine; okul kitaplarının sanatsal, estetik yönden cumhuriyetten bu yana gelişmediğine, okullarda sanat ders saatlerinin azlığı araç-gereç, yer olanaklarının yokluğuna dikkat çekildi. Bu konuda okul aile birlikleri ve okul koruma derneklerine görev düştüğü belirtildi.

Büyük öğretmen açığı olan sanat dersleri için öğretmen yetiştirecek kurumların hızla çoğaltılması gerekirken. Eğitim Enstitülerinin kapatılmasının yanlışlığına değinildi. İlkokul öğretmenlerinin sanat eğitimine ağırlık verilmesi, meslek için eğitimin geliştirilip yaygınlaştırılması istendi.

Ülkemizde çocuğun müzik eğitimi diye bir olgunun var olmadığı vurgulandı. Müzik dersi saatlerinin arttırılması, müzik öğretmeni yetiştirilmesi, müzik eğitimi için gerekli araç - gerecin yine okul aile birlikleri, koruma derneklerinin olanaklarını seferber etmesi gereği üzerinde duruldu.

Demokratik örgütlerin, sendikaların, çocuk koroları, çocuk şarkı ve türküleri arşivleri oluşturmada işbirliği yapmaları kararı alındı.

Konferans, çocuk korosu, çocuk folkloru, şiir, tiyatro gösterilerinden oluşan bir kapanış şenliğiyle sona ermiştir.

SÖZLÜK

İnsanın sorumluluğu sorunu, felsefede —özgürlük ile— zorunluk'un karşılıklı ilişkisi sorunuyla yakından ilişkilidir.

Çoğunlukla, soyut bir mutlak irade özgürlüğünden yola çıkan idealist felsefeye göre, insanın sorumlulukları, ancak doğa-üstü manevi değerlerde, tanrısal buyruklarda, bireysel vicdanın buyurduğu öznel kararlarda ölçülerini bulabilirdi. Bu görüşe karşı çıkan mekanik maddecilik ise, sözkonusu irade özgürlüğünü tümüyle yadsıdığı için, sorumluluk sorununa insanlık tarihinde ilk kez diyalektik bir anlayışla yaklaşan diyalektik ve tarihsel maddecilik, aydınlığa kavuşturmuştur.

İnsanın sorumluluğu, bir yandan içeriğinin toplumsal ilişkilerle, sınıf çıkarlarıyla ve toplumsal amaçlarla belirlenmiş olması nedeniyle, öte yandan da bu sorumluluğun sınırının mevcut toplumdaki somut özgürlük ve zorunluk ilişkisi tarafından koşullanmış olduğundan somut-tarihsel karakter taşır.

Sosyalist toplumun kurulması, insanlığın tarihsel eylem ve davranışlarında yeni bir aşamaya, yeni bir niteliğe geçmesi demektir; çünkü insanlar bu aşamada kendi tarihlerini artık bilinen, öğrenilmiş olan zorunluğu gözönünde tutarak kendileri biçimlendirmeye başlamışlardır. Bu ise somut (gerçek) özgürlüğün daha yüksek bir derecesine ulaşmak anlamına gelir; bu özgürlükle birlikte tüm insanların, toplumun bütünü karşısında politik ve ahlaksal sorumluluk bakımından daha yüzsek bir düzeye yükselmeleri, başarıyla gelişmeleri ve mevcut sorunları çözümlemeleri olanaklı olur.

Sorumluluğun bilincine varmış bireylerin sosyalist bilinç temeli üzerinde yetiştirilmesi, sosyalist toplumdaki kişilik eğitiminin önemli bir yanıdır.